

**MATERIEELBEHEER
IS EEN VERANTWOORDING
VAN ONS ALLEMAAL**

pagina 4-5

**DE EURO
WORDT
VAN ONS
ALLEMAAL**

pagina 6-7-8

DHID HEEFT GEVRAAGD OF IK DE KAC WIL TREKKEN VAN DE "ZIEPKIST-ROUDE" ...

**HOE
OVERLEEF IK
EEN
PROJECT?**

pagina 14-15

FOCUS OP
pagina 23-24

INGELICHT, UITGELICHT, OPGELICHT en DOORGELICHT

Door Ron Voragen

Voor u ligt alweer het vierde nummer van INGELICHT. Ook dit keer is de redactie er weer in geslaagd vele interessante zaken over onze dienst te verzamelen en te bundelen. Wat hebben we er deze maand UITGELICHT?

Naast de vaste rubrieken, zoals de Column van de directeur, dit keer verzorgd door P, omdat D met vakantie was, Personeelszaken, het OOO/DC-MID en het PRISMA-nieuws, introduceren wij een gloednieuwe rubriek, namelijk Focus op. In deze rubriek willen wij collega's aan het woord laten die naast hun werk bij de MID willen praten over hun hobby. In dit nummer bijt Shiela Roepan de spits af.

Op de cover van INGELICHT hebben we al een tipje van de sluier OPGELICHT over haar hobby.

Shiela is trots op haar Hindoestaanse afkomst en speelt dan ook graag toneel, gebaseerd op historische verhalen uit de Indiase cultuur. Ook de Indiase dans is haar niet vreemd.

Uiteraard is ook Ed Onderlinden dit nummer weer van de partij met zijn feuilleton over de afdeling Verbindingsinlichtingen. Verder worden door Arend Pottjergort vele zaken DOORGELICHT die te maken hebben met de invoering van de euro binnen onze dienst. In dit nummer treft u ook enige humoristische cartoons aan. We zijn erg blij dat we Henk Slijkhuis van OVIC (zie foto) bereid hebben gevonden om ons blad vanaf nu te voorzien van leuke, pakkende en soms zelfs zeer prikkende cartoons.

Kortom ook dit keer weer voldoende leesvoer. Martinette en ik wensen bij deze iedereen veel leesplezier en een hele fijne, zonnige vakantie toe. Vanwege de vakantie verschijnt het volgende nummer pas weer in september. ♦

Als u deze column leest ziet u een ander gezicht vanuit uw ooghoek. Het inmiddels vertrouwde gezicht van onze directeur is, in verband met zijn welverdiende vakantie in de Verenigde Staten, vervangen door een ander met in ieder geval meer haar. De generaal heeft mij toegezegd in zijn vakantie de knop voor wat betreft de MID even om te draaien en met zijn lieve echtgenote vooral te genieten van de rondreis door het land van de onbegrensde mogelijkheden. Hij heeft het afgelopen jaar ongelooflijk lange dagen gemaakt en al zijn energie, en dat is een hele hoop zo weet ik uit ervaring, in de reorganisatie en het tot stand brengen van een goed lopende dienst gestopt. Het opladen van de accu is daarom ook een absolute vereiste. Hij heeft mij gevraagd voor deze maand zijn honneurs waar te nemen voor INGELICHT; een verzoek waaraan ik uiteraard gaarne voldoe.

Ook de afgelopen maand is weer een buitengemeen hectische geweest, maar u kunt zich troosten met de gedachte dat er nog vele zullen volgen. Pratend met collega's ontdek je dat de algemene teneur is dat het te lang duurt voordat met de feitelijke reorganisatie kan worden begonnen. Maar er komt inmiddels ook steeds meer licht in de tunnel en er komt nu echt schot in. Het positieve advies van het OOO/DC is inmiddels ontvangen. Op het moment dat ik deze column schrijf is het formele besluit van de Secretaris-Generaal nog niet genomen, maar ik ga ervan uit dat ook dit positief is. Hoewel de meesten van ons wisten dat een 'man-vrouw volgt functie' van toepassing is, is volstrekte duidelijkheid over de eigen positie in de nieuwe dienst toch heel belangrijk. Voor de anderen waar de functie niet 1 op 1 overging was de spanning natuurlijk erg groot. Ik ben blij dat voor velen onder ons inmiddels een heldere situatie is ontstaan over hun toekomst bij de dienst. De uitgereikte brieven hebben daarbij ook een belangrijke rol gespeeld. Luitenant-kolonel Henk Stokking en zijn medewerkers hebben bij het gereed maken van de honderden brieven, in mijn ogen, een enorme prestatie verricht. Dat in sommige brieven

Correspondenten en agenten gevraagd

Wie heeft er inspiratie om eens een leuk stukje of interessant achtergrondverhaal te schrijven voor ons blad? Ook als u collega's kent die een leuke hobby hebben en die daar best graag met de redactie over willen praten houden wij ons aanbevolen.

Wij dus nog steeds op zoek naar enthousiaste correspondenten en bijgevers. U kunt Martinette en mij bereiken op de telefoonnummers 070- 31 87 325 of 070 - 31 88 537. Naar ons mailen (via DONAR) of faxen kan natuurlijk ook. Het faxnummer is 070- 31 86 929 t.n.v. Bureau communicatie. ♦

INGELICHT wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de directeur Militaire Inlichtingendienst (MID).

Dit informatieorgaan verschijnt maandelijks en is in principe bedoeld voor al het burger en militair personeel werkzaam bij de MID. Deze publicatie wordt verzorgd door het Bureau Communicatie, van de hoofdafdeling Bedrijfsvoering.

De redactie aanvaardt niet het recht voor om bijdragen - waaronder ingezonden brieven - niet, gedeeltelijk of geheel te plaatsen. Aan de inhoud van dit blad kunnen geen rechten worden ontleend.

Eindredactie: R.W.G.M. Voragen bc

Redactie: M.A.M. Binnemans-Oortinx

Fotografie: Media Centrum MID

Vormgeving: Theo Olsthoorn

Druk en lithografie: Hofstad Druktechniek

Zaetermeer

Oplage: 1.000 expl.

Deadlines INGELICHT

Mocht u de redactie van informatie willen voorzien, denk dan even aan de volgende data:

Inleveren kopij Verschijningsdatum

In verband met verhuizing en zomervakantie kopij voor het volgende nummer gaarne aanleveren op 18 juli.

13 september	6 oktober
11 oktober	3 november
8 november	1 december

fouten zijn geslopen, is uiteraard niet goed, maar wel begrijpelijk, gezien het vele werk dat slechts door enkelen moest worden verricht. Personeelszaken is in een 'normale' situatie al niet het meest dankbare werk, je doet het immers nooit goed, maar bij een reorganisatie als bij onze dienst is het helemaal een 'hell of a job'. Ik heb dan ook grote waardering voor het vele werk dat wordt verricht onder grote tijdsdruk en het daarbij getoonde goede humeur. In deze INGELICHT wordt overigens getracht antwoorden te geven op de meest voorkomende vragen naar aanleiding van de brieven.

Ook de verhuizing is inmiddels begonnen. De zevende verdieping in gebouw 32 is opgeleverd en de Current Intelligence Unit (CIU), de informatiemanager en de systeembeheerders bevinden zich op de nieuwe werkplek. Voor Jacqueline, de interieurverzorgster van het schoonmaakbedrijf, die met veel enthousiasme onze kantoren schoon houdt in het E-gebouw was het, bij het zien van de verhuisdozen, een schok dat het nu echt gaat gebeuren. Ik wil hier van de gelegenheid gebruik maken haar namens ons allen in het E-gebouw te bedanken voor de goede zorgen. Bij een verhuizing horen ook nieuwe telefoonnummers, die zijn intussen ook bekend gesteld, dat is even wennen! Enkele van mijn waarnemingen over de afgelopen weken wil ik u niet onthouden. Er wordt thans heel hard gewerkt aan de vele projecten uit het landschap. Zonder anderen tekort te willen doen wil ik daaruit de Afdeling Verbindingsinlichtingen (AVI) lichten. Onder grote tijdsdruk moet een flink aantal materieelprojecten en reorganisatieprojecten worden gerealiseerd.

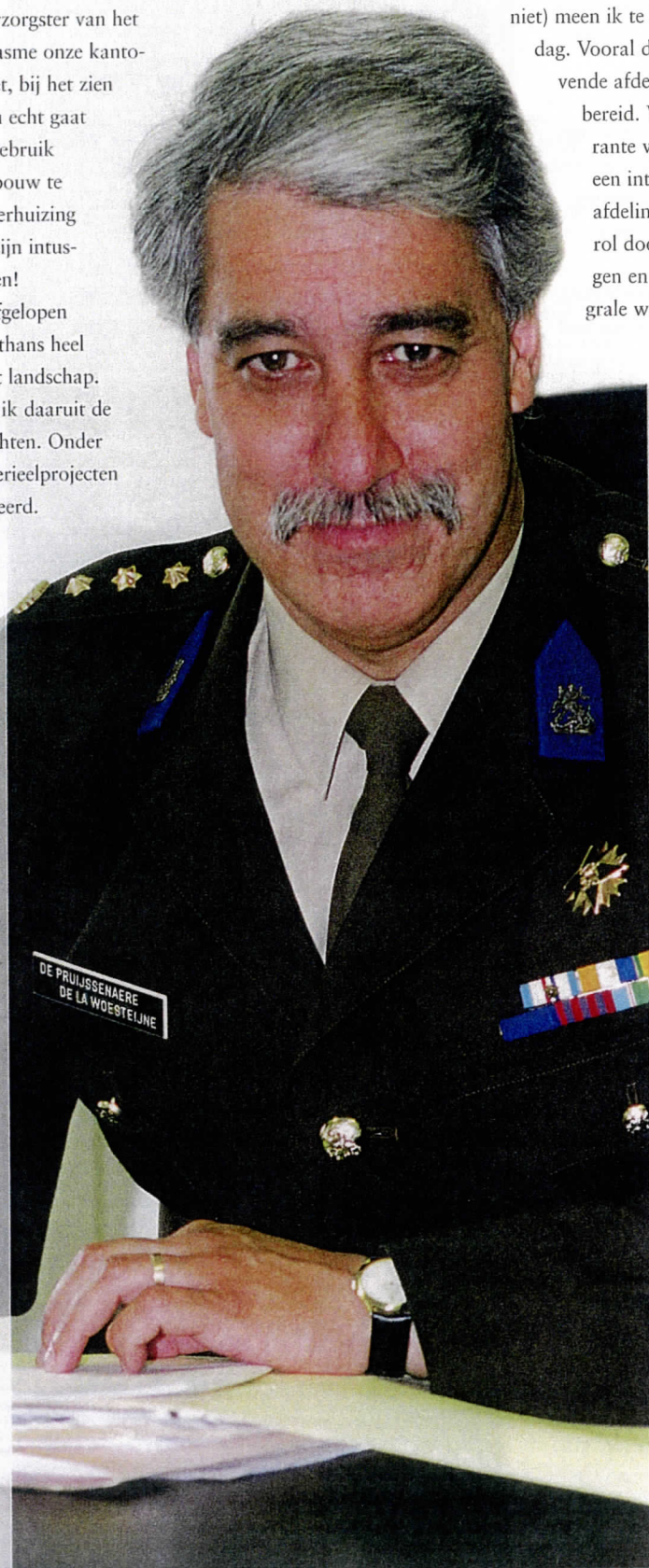
Dat wordt op voortvarende wijze opgepakt door het managementteam van de AVI, projectleiders en projectteamleden. De majoors Corné Govaarts, Wiebe Wiersma en Dennis Straat zijn hier de animators die op enthousiaste en vooral humoristische wijze richting geven aan het proces. Dennis is overigens geen majoor, maar doet wel verwoede pogingen als majoor te kijken. Inmiddels heeft AVI twee succesvolle bijeenkomsten gehouden met alle projectleiders. Ik heb waardering voor de manier waarop deze sessies zijn aangepakt; dat geeft vertrouwen.

Ondanks de vele reorganisatieperikelen zijn onze medewerkers er ook in de afgelopen periode in geslaagd een aantal kwalitatief goede producten te leveren. Dit is des te meer opmerkelijk omdat afdeling Inlichtingen (AI) wordt geconfronteerd met vacatures, verloven en enkele zieken. De inzet van LTZ 1 Wim Meijer wil ik hierbij niet onvermeld laten. Als een ware ambassadeur van de MID zie je Wim overal opdui-

ken, en daarbij vertelt hij nog bijzonder zinnige dingen ook. Op snelle wijze kon de MID voldoen aan verschillende vragen van de Defensiestaf en kon informatie worden verstrekt aan het eskader in het Verre Oosten. Het Jaarverslag van de MID over 1999 heeft inmiddels ook het licht gezien. Dat het een brede belangstelling geniet moge blijken dat direct na uitgifte het RTL 4 nieuws uit het verslag citeerde. Ook dagbladen op de Nederlandse Antillen maakten melding van ons verslag. Op 9 juni hebben we een belangrijke workshop gehouden die gericht was op de verdiepingsslag van de Inlichtingen- en Veiligheidsbehoefte Defensie (IVD) en het nieuwe werkproces van onze dienst. Dankzij goed gastheerschap van AVI en de deskundige organisatie van de eerst aangetreden functionarissen van de nieuwe Stafafdeling Productie, luitenant-kolonel Toni Keijsers en majoor Gert Pronk (wie kent hem niet) meen ik te kunnen terugkijken op een geslaagde dag. Vooral de vertegenwoordigers van de verwerkende afdelingen hadden de zaken goed voorbereid. Voor een enkeling was de transparante wijze van werken om te komen tot een integraal product even wennen. Ook de afdelingshoofden speelden een belangrijke rol door de teams voortdurend aanwijzingen en uitleg te geven over het nieuwe integrale werkproces. Het is nu zaak om het momentum op de ingeslagen weg te handhaven.

Dit najaar vindt een wisseling van functies plaats van twee afdelingshoofden. Kolonel Ben Werger neemt de functie van Huib van de Meeberg over en wordt dus Hoofd Afdeling Contra Inlichtingen en Veiligheid (HACIV). De functie van Hoofd Afdeling Operaties (HAO), die thans op uitstekende wijze wordt waargenomen door luitenant-kolonel Klaas 't Hart, zal vervolgens worden vervuld door Huib. Klaas wordt tweede man.

Zoals de directeur het in zijn column van vorige maand uitdrukte, heb ik als vliegende en varende cavalerist samen met HAMIDKM KLTZ Fred van Ettinger een bliksembezoek gebracht aan de VS en de Nederlandse Antillen en Aruba. Het bezoek was zeer leerzaam, we hebben goede zaken kunnen doen met betrekking tot samenwerking en hebben een aantal concrete afspraken gemaakt. Hoewel de MID een relatief kleine dienst is, oogsten we toch veel waardering met onze

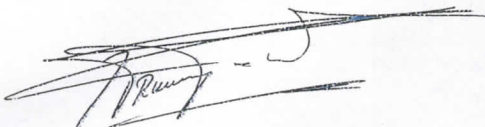

producten. Zo werd ook waardering uitgesproken over de professionaliteit van enige medewerkers van onze dienst. Toch leuk als directeurs van grote Amerikaanse diensten de namen van collega's noemen. De vergelijking in omvang werd mij overigens vooral duidelijk toen het onderwerp Open Sources Intelligence (OSINT) bij één van de diensten ter sprake kwam. Toen ik vertelde dat OSINT een belangrijk aandachtspunt en bron voor de MID is, zag ik onze éénmans-sectie voor me met Arno Reuser als stralend middelpunt. Onze Amerikaanse collega bevestigde het belang van OSINT, keek uit het raam en gaf met een wijds gebaar te kennen dat de gehele vleugel van het flatgebouw zich bezig hield met OSINT.

Op Curaçao heeft Huib van de Meeberg zich bij ons gevoegd. We hebben informatieve briefings gekregen van Commandant Zeemacht Caribisch Gebied (CZMCARIB) over de taakuitvoering, de problemen en de relatie met het Liaison Officer Militaire Inlichtingen Dienst Nederlandse Antillen en Aruba (LOMIDNAA). Het detachement doet haar werk daar met veel enthousiasme en inzet. Dat moet ook, want er is enorm veel werk te doen voor het kleine detachement. De komende maanden zal worden bezien op welke wijze de medewerkers van de MID de dienstverlening aan CZMCARIB verder kunnen verbeteren. Alle MID-medewerking is toegezegd om in de sfeer van (risico-)analyses, advies en assistentie op het gebied van (contra-) inlichtingen en veiligheid CZMCARIB bij de uitvoering van diens taken bij te staan. Voor een doeltreffende invulling van zijn werkzaamheden, bijvoorbeeld op ICT-gebied en beveiligingsbewustwording, zal het MID-detachement zonnig ook MID-deskundigen vanuit Nederland laten overkomen.

Wat voor de directeur geldt, is ook voor velen van u van toepassing die de komende weken nog op vakantie gaan. Na een jaar 'buffelen' hebben we de gelegenheid de accu weer op te laden, om daarna weer fris en vrolijk de draad op te pakken. Gebruik die tijd daarvoor en besteed vooral aandacht aan familie en diegenen die u dierbaar zijn. Veel plezier en 'take care'...

Wvd. Directeur Militaire Inlichtingendienst

drs R.E. de Pruyssenaere de la Woestijne
Kolonel der Cavalerie

INGELICHT 4

Materieelbeheer is een verantwoordelijkheid van ons allemaal!

Een goede inrichting van het materieelbeheer (zowel fysiek als administratief) zorgt ervoor dat de organisatie voor haar primaire proces kan beschikken over de daarbij benodigde materiële middelen. Dit betekent uiteindelijk dat zelfs de individuele gebruiker binnen de MID voor zijn of haar taakuitvoering dagelijks fysiek materieel beheert. Hij of zij is daarmee dus te allen tijde verantwoordelijk voor de aanwezigheid en inzetbaarheid van het materieel en is tevens de eerste die signaleert in hoeverre het nog voldoet aan de te stellen wensen c.q. eisen. Daarnaast dienen dan de administratieve beheers- en controlehandelingen gewaarborgd te worden zodat management- en stuurinformatie gegenereerd kan worden. Deze handelingen worden in principe centraal uitgevoerd en variëren van een adequate bruikleenadministratie tot het doen voorbereiden, uitvoeren en afwickelen van tellingen en controles.

Door Ricco de Lange (projectleider) en Casper Stam (Prisma projectbegeleider)

Naast de duidelijke toegevoegde waarde die een degelijke inrichting van het materieelbeheer kan bieden aan de organisatie zijn er vanuit de Comptabiliteitswet regels en bepalingen inzake materieelbeheer vastgelegd. Op grond daarvan heeft de Defensie Accountantsdienst (DEFAC) aangegeven dat er op structurele wijze invulling gegeven moet gaan worden aan het MID- materieelbeheer waarbij de eind 1999 gehouden risico-analyse deze conclusie onderschreef.

De daaruit te destilleren verbeterpunten gelden in meer of mindere mate voor de gehele Centrale Organisatie (CO). Dat is ook de voornaamste reden dat het op te starten project 'MID Materieelbeheer' in goede afstemming wordt uitgevoerd met het overkoepelende project 'Materieelbeheer CO'. In dit project worden kaders en randvoorwaarden aangegeven waaraan de MID zich dient te conformeren. De afstemming over de verschillende rollen die Financieel Economisch Beheer (FEB-CO), de Dienst Facilitaire Zaken (DFZ) en de MID op het gebied van materieelbeheer dienen te vervullen is hier van groot belang.

PROJECT MID-MATERIEELBEHEER

Met het project MID-Materieelbeheer willen we zorgen voor een verbeterd, gestroomlijnd en vastgelegd materieel- en middelenbeheersproces gericht op:

Het op juiste en controleerbare wijze inzetten

van materiële middelen.

Een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden.

Het ontwikkelen van eenduidige beheersprocedures, die aansluiten op de processen van behoeftestelling/verwerving en afstoting van deze middelen.

Het realiseren van een beheersprogramma voor het vastleggen en raadplegen van gegevens.

TWEE SPOREN

Spoor 1. start per 3 juli en richt zich met name op het implementeren van de door de DEFAC gedane aanbevelingen. Dit spoor loopt tot eind december. De DEFAC-controle van eind dit jaar zal aangeven of dit spoor succesvol is afgerond.

Spoor 2. start eveneens op 3 juli maar loopt door tot medio 2001. Dit spoor richt zich op de afstemming van het MID-materieelbeheer op het materieelbeheer binnen de gehele CO. Afhankelijk van de snelheid waarmee het beleid wordt vastgesteld en de inrichtingskeuzes tot stand komen in het project Materieelbeheer CO vallen spoor één en twee deels samen.

BETROKKENHEID

Op ad hoc basis zullen externe adviseurs (DEFAC, Deloitte & Touche) en interne spe-

delijkheid

cialisten (Hoofd Elektronisch Veiligheidsonderzoek (EVO), mediacentrum) bij het project betrokken worden. Echter het vaste projectteam dat zich tweeweekelijks zal gaan bezighouden met het beschrijven en vastleggen van procedures, processen, werkwijzen, etc. wordt samengesteld uit het Bureau Algemene Ondersteuning (BAO) en de afdelingen Informatiemanagement (IM), Contra Inlichtingen en Veiligheid (ACIV) en Verbindingsinlichtingen (AVI). Vanuit BAO vanwege hun (toekomstige) rol op het gebied van materieelbeheer (zijnde non-ICT); vanuit IM vanwege hun rol op het gebied van configuratiebeheer (zijnde ICT) en het leveren van een ondersteunende applicatie (het programma Asset Center). De afdelingen ACIV (i.c. MID detachement) en AVI (i.c. Operationeel Verbindingsinlichtingencentrum (OVIC) en het Strategisch Verbindingsinlichtingencentrum (SVIC)) leveren functionarissen die vanwege hun huidige rol in het materieelbeheer de knelpunten en wensen op de werkvloer in de uitvoerende sfeer kunnen verwoorden. Daarbij spelen naast de hoeveelheid en het specifieke karakter van bepaald materieel tevens de ervaringen vanuit de verbondenheid met één der krijgsmachtleden en de dis-

Ricco de Lange
(projectleider) en
Casper Stam
(Prisma projectbegeleider)

Over welke materiële middelen hebben we het eigenlijk bij materieelbeheer:
Kasten en stoelen,
Lampen en klokken,
Monitoren en telefoons,
PGU (persoonsgebonden uitrusting) en brancards,
Overheadprojectors en flipovers,

Shredders en brandkasten,
Voicescrabblers en coderingsapparatuur,
Verbindingsapparatuur en communicatiemiddelen,
Voertuigen en wapens,
Enzovoorts, enzovoorts...
Kortom over welke materiële middelen hebben we het eigenlijk niet?

locaties een grote rol. Uiteindelijk zullen de vaste projectteamleden de boodschappers van het MID-materieelbeheer nieuwe stijl worden om voldoende draagvlak te verkrijgen. En daarom draait het uiteindelijk allemaal, want zonder het 'commitment' van het individu in de organisatie zal een en ander nooit van de grond kunnen komen. Immers materieelbeheer is een verantwoordelijkheid van ons allemaal!♦

De euro wordt van ons allemaal!

belangrijke mijlpaal op het traject van de euro-invoering ligt al ruim een jaar achter ons. Sinds 1 januari 1999 is de euro een feit. De gulden bestaat niet meer als munteenheid en is nu een verschijningsvorm van de euro. De euro manifesteert zich op steeds meer terreinen:

Door Martinette Bemelmans-Ooninx en Hans Meijer

012345678900

EURO
EYPO

- De koers van de euro ten opzichte van de gulden is definitief vastgesteld in zes cijfers (vijf achter de komma): 1 euro is 2,20371 gulden.
- De euro is nu de officiële munt in elf landen: België, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Spanje.
- Betalingsverkeer per bank of giro in euro's is mogelijk.
- Op bankafschriften, salarisstroken, belastingaanslagen en dergelijke worden eindbedragen in gulden én in euro's vermeld.
- Aandelen, obligaties en andere financiële instrumenten op Amsterdam Exchanges (AEX) en andere beurzen in het euro-

gebied worden verhandeld in euro. De AEX-koersen en de AEX-index worden in euro's genoteerd.

Hoewel nog niemand euro's in zijn portemonnee heeft, krijgt ook de MID steeds meer met de euro te maken.

PLANNING

Het algemene tijdschema voor de invoering van de euro ziet er als volgt uit:

1 januari 2002. Vanaf deze dag worden in alle landen in het eurogebied euro-bankbiljetten en munten in omloop gebracht (E-day). Gedurende een korte periode kan zowel met contante gulden als met euro's worden betaald. Gulden worden zo snel mogelijk uit de circulatie gehaald. Alle bank- en girorekeningen worden omgezet in euro's en betalen met pin, chipcard of creditcard gaat voortaan in euro's.

Uiterlijk juli 2002 zijn de gulden en andere munten uit het eurogebied niet langer wettig betaalmiddel.

De overheid werkt tot 1 januari 2002 nog in gulden. Voor Defensie is dit een uitgangspunt geweest bij de opstelling van het Departementaal Draaiboek Invoering van de euro.

PROJECTORGANISATIE

De invoering van de euro dient voor het Ministerie van Defensie doelmatig en doeltreffend te verlopen. Hiertoe is een projectorganisatie opgezet. In hoofdlijnen bestaat deze uit de Interdepartementale Werkgroep euro (IWE), de Stuurgroep euro Defensie en

de Projectgroep euro Defensie.

Voor de Centrale Organisatie zorgt HFEB-CO met het project POEN (Passende Oplossing Euro Notering CO) ervoor dat tijdig de benodigde euro aanpassingen zijn doorgevoerd.

Ieder ressort binnen de Centrale Organisatie heeft een coördinator aangewezen die voor een goede informatie-uitwisseling met de projectgroep POEN zorgdraagt. Alle euro gerelateerde domeinen, zijnde 'Administratie en Organisatie', 'Juridische zaken' (regelgeving en contracten), 'Treasury' (onder andere betalingsverkeer, planning en control) 'Voorlichting' en 'Automatisering' zullen gecoördineerd worden behandeld.

INVOERING EURO BINNEN DE MID

Voor invoering van de euro staat de Centrale Organisatie een praktische invulling voor. Als uitgangspunt geldt een centrale regie en een decentrale uitvoering. De MID is zelf verantwoordelijk voor het tijdig aanpassen van de bedrijfsprocessen en de daarvoor benodigde procedures, systemen en hulpmiddelen. Alle activiteiten worden dan ook zoveel mogelijk door de MID zelf uitgevoerd.

Om dit allemaal in goede banen te leiden is Arend Pottjegort aangesteld als projectcoördinator voor de MID. Als zodanig is hij het aanspreekpunt voor de invoering van de euro binnen onze organisatie. In het dagelijks leven is Arend Senior Beleidsmedewerker ICT. Binnen de MID adviseert Arend op het gebied van ICT, variërend van infrastructuur, datacommunicatie en netwerken. De nadruk van zijn werkzaamheden binnen de MID ligt op het gebied van informatiebeveiliging.

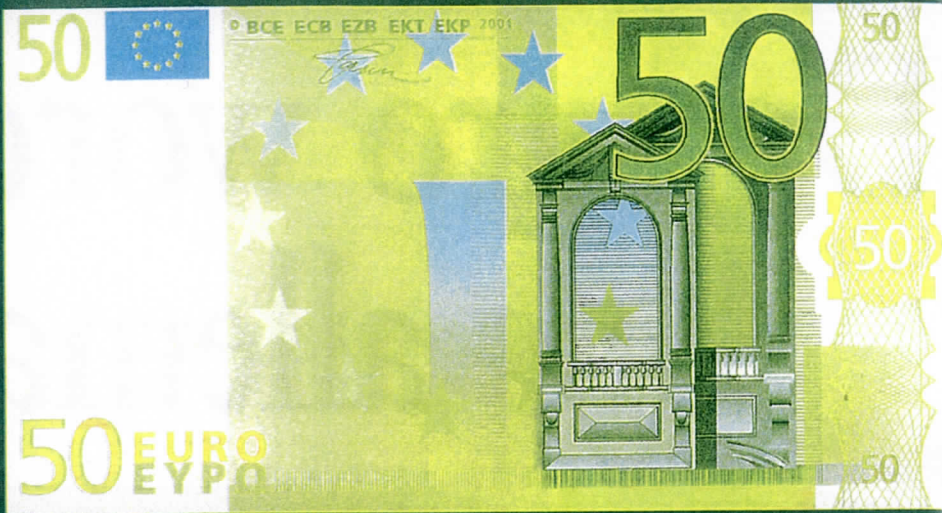
Als projectcoördinator bejakt Arend Pottjegort in samenspraak met de projectmanager POEN welke oplossingen, wanneer, wordt geïmplementeerd. Alleen die objecten die van vitaal belang zijn voor het bedrijfsproces vallen onder de regie van het project

POEN. De MID heeft in dit opzicht gelukkig maar één vitaal object en dat is binnen het bureau plannen en financiën van de afdeling Bedrijfsvoering. De conversie van dit object van de gulden naar de euro wordt helemaal begeleid door de projectgroep POEN. "Alle andere objecten, zoals handmatige administraties, eigen gemaakte spreadsheets (rekenprogramma's), etc. dienen wij zelf eurobestendig maken", legt Arend Pottjegort uit. Bij knelpunten kan Arend

Pottjegort een beroep doen op de projectgroep POEN, die dan faciliterend zal optreden.

WAT BETEKENT DE INVOERING VAN DE EURO VOOR ONS ALLEMAAL?

Behalve het ene eerder genoemde 'vitale', te converteren object, zijn er nogal wat zelfgemaakte 'MID'-applicaties in onder andere Excel, die aangepast moeten worden. Er

ZEG... WAAR IS DE ANDERE HELFT VAN JE SALARIS..!?

komt binnen afzienbare tijd een nieuwe versie van Excel op het DONAR en AVI netwerk, waar standaard de euro op komt te staan.

Arend Pottjegtort vertelt hoe hij tot nu toe toe te werk is gegaan. "In eerste instantie is er een inventarisatie gemaakt van alle processen binnen de MID. Daaruit bleek, zoals eerder al genoemd, dat er voor de invoering van de euro slechts één vitaal object is binnen onze organisatie. Dit object valt onder de verantwoordelijkheid van het project POEN, dat de eerste stappen naar de conversie al heeft gezet". Gaat er heel veel tijd in het project zitten? "Dat valt tot nu toe reuze mee, omdat we weinig knelpunten hebben" zegt Arend. "Daarnaast krijg ik wel wat vragen binnen, die zijn vrij snel te beantwoorden. Maar naarmate we dichterbij het jaar 2002 komen, verwacht ik wel dat het aantal vragen gaat toenemen. Bij echte knelpunten kan ik natuurlijk altijd een beroep doen op de projectgroep POEN".

EVEN WENNEN

"Ik vind de invoering van de euro een goede zaak. Het zal wel even wennen zijn, maar ik ben er zeker een voorstander van. De belangrijkste reden voor de invoering van een gemeenschappelijke Europese munt is het bevorderen van de handel binnen de Europese Unie. De kosten die bedrijven maken om zich tegen schommelingen in de wisselkoersen in te dekken, worden aan u doorberekend. Als de koersschommelingen verdwijnen, scheelt dat dus zowel het bedrijfsleven als u geld. Het is bovendien erg handig op vakantie, de aparte spaarpotjes zijn niet meer nodig. Voor verzamelaars is de invoering ook aantrekkelijk. De huidige munten en bankbiljetten zullen waarschijnlijk ook in waarde toenemen. Onze huidige Nederlandse munt en bankbiljetten kunnen na de invoering van de euro nog een bepaalde periode ingeleverd worden bij de bank. Daarna kan je altijd terecht bij de Nederlandse Bank, die blijft nog zo'n dertig jaar de nominale waarde van de munt of het biljet uitkeren".

Arend Pottjegtort beantwoordt voor u graag alle vragen op het gebied van de euro. "U kunt alle dagen bij mij terecht, behalve op vrijdag, dan studeer ik aan de Erasmus Universiteit". ♦

Met dank aan Arend Pottjegtort en Roel Vestjens.

Uitreiking Kosovo-medailles

Luitenant-kolonel b.d. Bert van de Broeke wordt door Kolonel Ruud de Pruysenaere de la Woestijne onderscheiden voor de goede wijze waarop hij de krijgsmacht heeft gediend in Kosovo. Eerder heeft u in INGELICHT kennis kunnen nemen van zijn ervaringen in dit door oorlog verscheurde land

Woensdag 28 juni 2000 heeft Kolonel Ruud de Pruysenaere de la Woestijne aan twee medewerkers van de MID de Kosovo-medaille uitge-

reikt. De gedecoreerden hebben in Kosovo verschillende functies vervuld. De minister van Defensie heeft de Kosovo-medaille toegekend uit: "Erkentelijkheid voor de goede wijze waarop zij de krijgsmacht hebben gediend". Kolonel de Pruysenaere de la Woestijne: "Ik vind het een voorrecht mensen voor het voetlicht te halen die ons in het buitenland hebben vertegenwoordigd. Ik weet uit ervaring dat het geen sinecure is te dienen in landen die door oorlog zijn verscheurd. Een voordeel van een uitreiking als deze, in tegenstelling tot de uitreiking bij de krijgsmachtdelen die veel massaler zijn, is dat we op individuele basis aandacht kunnen schenken aan de te decoreren officieren".

De feestelijke uitreiking vond plaats op het Ministerie van Defensie in het bijzijn van de echtgenotes van beide officieren en vele collega's van de MID. ♦

Het VI-proces

Na de voorgaande afleveringen vraagt u uzelf wellicht af of VI eigenlijk wel mogelijk is en wat dat allemaal wel niet kost. Aan de andere kant is algemeen bekend dat er ook door de ether alleen maar meer wordt gecommuniceerd. De hoeveelheid (ook voor de MID relevante) informatie die in die ether aanwezig is moet dus gigantisch zijn. En dat maakt een inspanning op dit gebied wellicht toch wel zinvol. Hoe dat dan moet, leest u in deze aflevering.

Het proces start uiteraard met de *interceptie* van radiosignalen. Afhankelijk van de aard van de verbinding en de ontvangstkwaliteit, kan de interceptie in meer of mindere mate worden geautomatiseerd. Vaak is echter menselijke interceptie nodig of moet 'de automaat' worden bijgestuurd. Gebruik van gespecialiseerde antennesystemen kan de verhouding tussen 'signaal' en 'ruis' aanzienlijk verbeteren. Tot de interceptie behoort het eventueel peilen van de zender om te trachten diens geografische positie te bepalen. Maar ook wanneer positiebepaling slechts globaal lukt of slechts één peilrichting kan worden verkregen, kan het toch nuttig zijn, bijvoorbeeld om te bepalen of de te intercepteren zender zich eigenlijk wel in het doelgebied bevindt.

Vervolgens moeten uit het signaal 'leesbare symbolen' worden gedestilleerd: De 'nullen en enen' moeten van de draaggolf worden geplukt en vervolgens omgezet in voor de mens of de computer hanteerbare 'tekens'. Maar niet altijd kan de 'vertaalslag' van signaal naar 'leesbare tekst' direct door de interceptieketen worden gemaakt; uit de voorgaande aflevering weet u nog hoe complex de

omzetting van de te verzenden informatie in een uit te zenden signaal kan zijn. Het uitvoelen van de structuur van het signaal behoort tot het domein van de *signaalanalyse* (en -onderzoek). Open technische publicaties en dergelijke kunnen daarbij een hulpmiddel zijn, maar vaak is de signaalanalist op uitsluitend het onderschepte signaal aangewezen. Dat is vooral het geval bij militaire verbindingssystemen die (geheel of gedeeltelijk) niet op een commerciële standaard zijn gebaseerd. Na het analyseren van het signaal bouwt de signaal-

waremethoden in plaats van 'zelf te bakken printplaten'. Na analyse worden de demodulatie- en decoderingsystemen met behulp van software 'nagebouwd'.

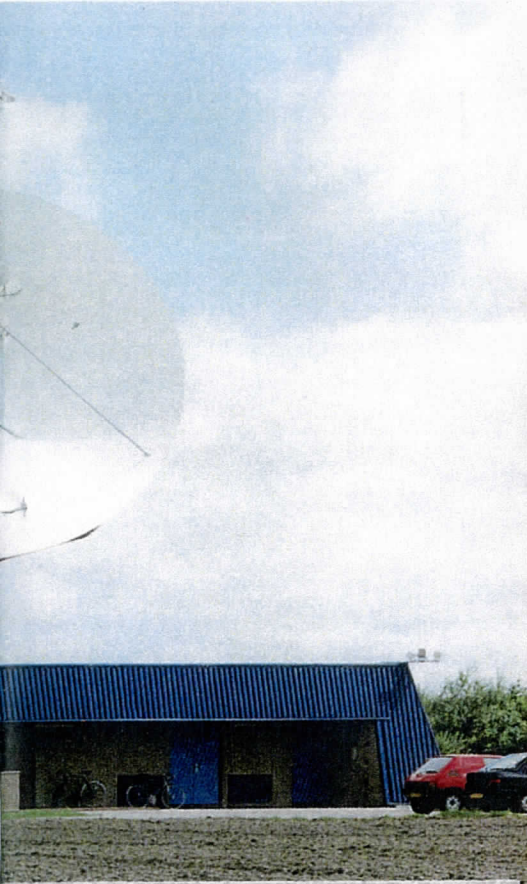
Als sprake blijkt te zijn van een vereijferd bericht zal in veel gevallen (niet altijd, waarover later meer) behoefte bestaan aan ontcijfering; het domein van de *crypto-analyse* (en -onderzoek). Daarvoor moet allereerst worden uitgezocht volgens welke systematiek de vereijfering heeft plaatsgevonden (dus met welk 'algoritme'). Vervolgens moet de gebruikte vereijfer-sleutel worden achterhaald. Om voor de hand liggende redenen is over crypto-apparatuur en -sleutels niet bepaald veel in open bronnen te vinden en moet de crypto-analist het met de onderschepte vereijferde tekst doen. Statistische methoden spelen daarbij vaak een rol. Om die te kunnen toepassen bestaat echter behoefte aan zeer grote hoeveelheden met dat systeem

en met die sleutel vereijferde tekst; extra interceptie is dan soms nodig. Het zal duidelijk zijn dat massieve (zeer snelle) rekencapaciteit tot de uitrusting van de crypto-analist moet behoren. Zo, het technische gedeelte zit erop.

analist ook een 'tool' om verdere intercepties van dat type signaal verder automatisch te kunnen laten verlopen.

In toenemende mate wordt, voor analyse en bouw van 'tools', gebruik gemaakt van soft-

Aangegeven is hoe, via een sterk 'technisch' georiënteerd proces, gegevens uit de ether worden 'geplukt'. Hoe nu deze te verwerken tot informatie waar de inlichtingenganalist wat aan heeft?

Voor de analyse van de aldus verkregen gegevens kunnen in beginsel twee paden worden bewandeld: de *inhoudsanalyse* of de *'traffic'-analyse*.

Bij de *inhoudsanalyse* wordt de benodigde informatie vooral betrokken uit de inhoud van het onderschepte bericht; andere gegevens zoals adres-

AFLEVERING 3: VERBINDINGSINLICHTINGEN WAT IS DAT EIGENLIJK?

Door Ed Onderdelinden

informatie, spelen een aanvullende rol. Bij *'traffic'-analyse* wordt de benodigde informatie vooral, of uitsluitend, betrokken uit de verbindingstechnische parameters van het bericht en niet, of slechts aanvullend, uit de inhoud. Vaak kan de vereiste informatie worden afgeleid uit frequentie- en roepnaamgebruik, peilresultaten, gevolgde verbindingprocedure, tijdstippen van uitzending, gebruikte transmissie- en crypto-apparatuur en dergelijke. Soms is het ook niet mogelijk om (zeer sterke) cryptosystemen snel genoeg te 'breken' en is de analist gedwongen zich te beperken tot *'traffic'-analyse*.

Met behulp van *'traffic'-analyse* kan bijvoorbeeld de structuur van militaire verbindingennetten worden bepaald, de locatie van de deelnemers.

Deze kunnen vervolgens door een inlichtingenganalist in verband worden gebracht met structuur en locatie van militaire eenheden en hun activiteit.

INHOUD- VERSUS 'TRAFFIC'-ANALYSE

Om na te gaan of uw geliefde er misschien toch een ander op na houdt, kunt u de post in de gaten houden.

Een brutale en wel erg jaloerse partner zal zo ver gaan de brieven aan zijn geliefde open te stormen, te lezen en weer dicht te plakken. Hij/zij pleegt dan inhoudsanalyse (en inbreuk op het briefgeheim!).

Veel informatie kan echter worden afgeleid uit het handschrift op de enveloppe, de afzender achterop de enveloppe, datum en plaats op het poststempel, tijdstip waarop bezorgd en wellicht ook het parfum waarnaar de enveloppe reikt. Hij/zij pleegt dan *'traffic'-analyse* hetgeen vaak voldoende is, zeker in relatie tot andere beschikbare (maar incomplete) informatie.

Inhoudsanalyse richt zich op de brief, *'traffic'-analyse* op de enveloppe.

Inhouds-, maar vooral *'traffic'-analyse* dragen niet alleen direct bij aan het VI-product, zij leveren ook belangrijke informatie voor het 'bijsturen' van de interceptie. Het gezocht in de gigantische ether en in de rijstebrijberg satellietverbindingen kan aanzienlijk worden gereduceerd door de analyseresultaten terug te koppelen naar het interceptieproces. Ook kunnen aldus onnodige signaal- en crypto-

analyse worden voorkómen.

De laatste processtap wordt wel *VI-productie* (in engere zin) genoemd. Het is dus deze stap die het eindproduct van de AVI oplevert. Er zijn twee categorieën VI-producten te onderscheiden: ruwe en *geëvalueerde* VI.

RUWE VI

Ruwe VI is in wezen een verzameling geïntercepteerde (en zonedig/zo mogelijk ontcijferde) berichten. Om tot dit product te komen is nog wel een paar activiteiten nodig.

In de eerste plaats moeten de berichten op relevantie worden *geselecteerd*; het heeft immers geen zin duizenden onderschepte berichten op het bureau van de inlichtingenganalist te 'dumpen'. De selectie vindt deels automatisch plaats op basis van onder andere trefwoordcombinaties. Daarna vindt, zonedig, ook 'handmatige' selectie plaats. Het zal duidelijk zijn dat zeer intensieve interactie tussen VI- en inlichtingenganalist nodig is om tot de juiste selectiefilters te komen en deze ook voortdurend bij te stellen op basis van de 'oogst'. Vanuit dit proces wordt ook stuurinformatie afgeleid, nodig om de interceptie bij te sturen. Dit geheel leidt, ten aanzien van een gegeven behoefte aan VI, tot een steeds groter volume relevante berichten, een steeds kleiner volume niet-relevante VI en een steeds doelmatigere interceptie en productie. Om het leven van de inlichtingenganalist te vergemakkelijken, zal het VI-productiepersoneel waar mogelijk en zinvol, berichten *annoteren*, dat wil zeggen voorzien van context- en correlatie-informatie. Bij zijn werk zal de VI-analist immers relaties vaststellen die voor de inlichtingenganalist nuttig of zelfs noodzakelijk kunnen zijn. Deze relaties zijn vaak alleen te vinden met grondig inzicht in de structuren en de wijze van het gebruik van telecommunicatiesystemen en met kennis van broneigenschappen. Het zal duidelijk zijn dat voor één en ander binnen het VI-productieproces een gedifferentieerde vertaalcapaciteit nodig is.

GEËVALUEERDE VI

Geëvalueerde VI is 'single source' informatie, gebaseerd op (uitsluitend) VI. Geëvalueerde VI bevat in beginsel geen 'berichtenverzameling' (althans niet uitsluitend), maar door de inlichtingenganalist gevraagde informatie. De AVI stelt, door

Inhouds- en/of 'traffic'-analyse, deze informatie samen uit, zowel eigen interceptieproducten, als uit ruwe en geëvalueerde VI van VI-partnerorganisaties. Bij de productie van geëvalueerde VI wordt beter (dan bij ruwe VI) gebruik gemaakt van specifieke verbindings-technische gegevens (zoals gebruik van frequenties, roepnamen, faxnummers, verkeersintensiteiten, enz.) en van kennis van de broneigenschappen. Bij sommige producten zijn deze kennis en de specifieke deskundigheid om deze te benutten zelfs noodzakelijk (zoals bij net-reconstructie uit frequentiegebruik, peiling en dergelijke ten behoeve van slag-ordebepaling). Bij evaluatie van VI in het VI-proces wordt bovendien tijd-winst geboekt, hetgeen vooral van belang is bij informatie met een waarschuwingfunctie (Indication & Warning). Omdat bij geëvalueerde VI vaak vele (VI-)bronnen kunnen worden gebruikt, is in dit proces bovendien een goede kwaliteitscontrole mogelijk. Om tot een VI-product te komen dat exact aansluit bij de behoefte van de inlichtingenanalist is een zeer nauw contact tussen deze analist en de VI-analist noodzakelijk.

PARAFRASERING

Tot het VI-productie (deel)proces behoort ook parafrasering. VI komt uit gesloten bronnen; daarvoor geldt dus in beginsel bronbescherming. Compartmentering van de kennis van deze bronnen (en van de mogelijkheden van de AVI en haar partners om deze te exploiteren) is daarom nodig. Eén van de methoden om dit te bereiken is 'parafraseren'. Daarbij wordt het VI-product zodanig afgeleverd dat bron en VI-exploitatie-mogelijkheden niet of niet geheel zijn te achterhalen. In de meest extreme vorm wordt al-

leen een samenvatting van de inhoud van één of meerdere berichten afgeleverd. Parafrasering kan zich ook beperken tot het verwijderen van broninformatie zoals 'link'-gegevens. Verder kan broninformatie ook voor de inlichtingenanalist van groot belang zijn. Hier ligt dus een spanningsveld. Hier zal dus zeer intensief contact tussen VI- en inlichtingenanalist een voorwaarde zijn voor doeltreffend en verantwoord VI-gebruik. In een aantal gevallen zullen aan de exploitatie van VI restricties zijn verbonden. Het helpt als door alle betrokken partijen ook 'security' niet wordt gezien als 'geheimzinnigheid', 'machtsmiddel' of 'iets interessants', maar als onderwerp van rationeel 'management'.

RAPPORTAGE

De rapportage ten slotte behelst de aflevering van de VI in 'hapklare' vorm bij de juiste klanten, op het juiste tijdstip en plaats en in het juiste format. Effectiviteit en efficiëntie kunnen wellicht worden verbeterd door toepassing van intranetmethoden: De AVI zet ruwe en geëvalueerde VI in een elektronische 'boekenkast' waaruit de inlichtingenanalist de door hem benodigde informatie kan 'trekken' (PULL). Intensief overleg tussen deze inlichtingenanalist en de VI-analist blijft echter noodzakelijk om zeker te stellen dat de boekenkast ook steeds de juiste boeken bevat en deze op een hanteerbare wijze zijn geïndexeerd. Verder geldt voor informatie met een waarschuwingfunctie (Indication & Warning (I&W)) natuurlijk een actieve afleverplicht (PUSH of het actief signaleren van nieuwe I&W-informatie in de 'boekenkast').

In de volgende aflevering kunt u lezen over bijzondere aspecten met betrekking tot verbinding-sinlichtingen, zoals wettelijke kaders en partners. ♦

REORGANISATIE MID: HOE NU VERDER?

Zoals u in de Column van de Plaatsvervangend Directeur/Hoofd Productie af heeft kunnen lezen heeft het OOO/DC een positief advies gegeven over het Voorlopig Plan tot Reorganisatie van de MID.

Door Marc Fokkel, voorzitter OOO/DC-MID

WAT GING ER AAN VOORAF!

Algemeen ■ Dit advies is niet zonder slag of stoot tot stand gekomen. Medio mei heeft het OOO/DC zich, met een tweetal externe adviseurs, teruggetrokken om zich een oordeel te vormen over de voorliggende documenten, met name de O&F-beschrijvingen (Organisatie & Functie) van MID-minus (excl. AVI). Als uitgangspunt voor de beoordeling werden het DOI-rapport (Directie Organisatie & Informatie) "Nieuw Evenwicht" en het aangepaste beleidsvoornemen 'Reorganisatie MID' (versie december 1999) gehanteerd. De beoordeling resulteerde in een heleboel commentaar. Dit commentaar is te splitsen in technisch commentaar en in algemeen (beleids-) commentaar. Het technisch commentaar had met name betrekking op onvolkomenheden in de Orgaan/sub-organbeschrijvingen en de FIF'en (Functie Informatie Formulieren) c.q. FOFE's (Functie omschrijving en Functie eisen). Met name de omissies in de FIF'en waren aanzienlijk en werden naar de mening van het OOO/DC met name veroorzaakt door het feit dat bij de totstandkoming onvoldoende (interne) kwaliteitsborging heeft plaatsgevonden.

Het algemeen commentaar is te verdelen in een achttal beoordelingscriteria, te weten:

- Personele gevolgen;
- Consistentie;
- Criteria Burger/Militair
- Leesbaarheid;
- Haalbaarheid doelstelling;
- Organisatiestructuur;
- Randvoorwaarden en
- Implementatie.

MID-minus ■ De hoeveelheid (inhoudelijk) commentaar was met name geconcentreerd op de beoordelingscriteria Personele gevolgen, Consistentie en Criteria Burger/Militair. Een deel van het algemeen commentaar kwam voort uit het technisch commentaar. Een ander gedeelte werd veroorzaakt doordat de schrijvers, mogelijk ook de trekkers, van de O&F-plannen onvoldoende rekening hebben gehouden met de inhoud van het DOI-rapport en het beleidsvoornemen maar ook dat onvoldoende onderlinge afstemming heeft plaatsgevonden. In een aantal gevallen kon het OOO/DC zich niet onttrekken aan de

Op 17 mei hebben leden van het PRISMA-programmabureau een 'werkbezoekje' gebracht aan het marinefregat Hr. Ms. Willem van der Zaan. De bedoeling van deze zeetrip bij windkracht zes was dat nu eens in de praktijk kon worden gezien hoe en waar MID-producten bij operationele eenheden hun weg vinden. "Net op die 17e mei was het afgelopen met het mooie warme weer van de anderhalve week ervoor en met een stevige bries kon worden vastgesteld dat de scheepsruimtes aanzienlijk minder stabiel waren dan bureau op de 6e verdieping van het E-gebouw. De overheerlijke woensdagse 'blauwe' hap werd sommigen dan ook helaas teveel. De Verklaring van Zeewaardigheid kan daardoor niet worden afgegeven aan twee leden van het PRISMA-team. Voor de MID-medewerkers zal het ongetwijfeld een fluitje van een cent zijn te achterhalen welke betrokken bleekneusjes zonder Zeewaardigheidsverklaring op de 6e rondlopen", aldus een grijnzende initiatiefnemer KTZ Fijko van der Laan. ♦

indruk dat naar bepaalde personen was toegeschreven. (In een aantal gevallen is dit al vóór het aanbieden van de O&F-plannen door het OOO/DC aan de directeur en/of hoofd Strategische Projecten medegegeerd en is dit ook gewijzigd.) Verder moest geconstateerd worden dat in voldoende mate invulling werd gegeven aan de ambities, zoals in het beleidsvoornemen is aangegeven. In dit kader is het OOO/DC van mening dat niet alles op deze korte termijn kan worden gerealiseerd. Ook constateert het OOO/DC dat een aantal ambities enige nuancering c.q. bijstelling behoeft.

Het OOO/DC stelde zich op het standpunt dat al het technische commentaar verwerkt moet worden en dat ten aanzien van het algemeen commentaar zekerheid moest worden gegeven dat zij binnen redelijke termijn verwerkt dient te zijn. Als niet of in voldoende mate tegemoet gekomen zou worden aan dit standpunt dan zou dit resulteren in een negatief advies. De directeur deelde mede dat hij een negatief advies van het OOO/DC in hoge mate zou betreuren, mede gelet op de intensieve en positieve betrokkenheid van het OOO/DC bij de totstandkoming van de diverse documenten. Onze directeur gaf aan dat hij bereid was het technisch commentaar (zoveel mogelijk) te verwerken en dat het algemene commentaar meegenomen zou worden in het voorlopig reorganisatieplan MID en in de diverse PRISMA-projecten. Ook gaf hij aan dat bij de evaluatie (na ongeveer 1 jaar) een aantal punten uit het MID-advies expliciet zal worden meegenomen.

Dit standpunt leidde tot een inhoudelijke discussie met de dienstleiding over de mate van verwerking van het OOO/DC-commentaar. Na een tweetal vergaderingen is de dienstleiding samen met het OOO/DC tot overeenstemming gekomen. Hierbij kan opgemerkt worden dat DMID t.a.v. een viertal punten de zienswijze van het OOO/DC niet kon delen.

AVI ■ Op 31 mei kreeg het OOO/DC de beschikking over een gedeelte van de O&F-plannen van de Afdeling Verbindingsinrichtingen (AVI), een week later over het resterende deel.

Ook de O&F-beschrijvingen van de AVI gaven aanleiding tot aanzienlijk redactioneel en inhoudelijk commentaar.

In hoofdlijnen moet gesteld worden dat bij de beschrijvingen van AVI in onvoldoende mate rekening is gehouden met bepaalde taken en verantwoordelijkheden, die al bij overige afdelingen liggen. Ook is niet in alle gevallen op een juiste wijze invulling gegeven aan doelstellingen uit het beleidsvoornemen. Met name bij de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken dient duidelijk te zijn dat functioneel verantwoordelijkheid verschuldigd is aan de hoofdafdeling Bedrijfsvoering en ressorteert onder hoofd AVI. Bij de evaluatie dient dit aspect indringend in beschouwing te worden genomen.

Overlegresultaat ■ Behoudens enkele punten waarover onze directeur een andere zienswijze heeft is afgesproken dat:

- het Technisch commentaar integraal verwerkt zal worden;
- het Algemeen commentaar zoveel mogelijk verwerkt zal worden en
- het resterende van het Algemeen commentaar wordt meegenomen in de projecten in het kader van PRISMA.

Het OOO/DC, vanaf eind 2000 de Medezeggenschapscommissie MID (MC-MID), zal door de projectleiders c.q. de dienstleiding op de hoogte worden gebracht over de voortgang van de diverse projecten. De plannen van aanpak en de eindrapporten zullen ter advisering/goedkeuring worden voorgelegd aan het OOO/DC c.q. MC. In een aantal projecten zullen leden van het OOO/DC actief gaan participeren.

Het OOO/DC vindt dat het overlegresultaat moet worden gezien als basis voor een verdere implementatie. Echter er dient nog veel werk te worden verricht om als organisatie op een gewenste wijze invulling te geven aan de ambities, zoals verwoord in het aangepaste Beleidsvoornemen, om op een adequate wijze invulling te kunnen geven aan de (toekomstige) wettelijke taken en het IVD (Inlichtingen- en Veiligheidsbehoefte Defensie).

Wat nu? ■ Voor het Haagse gedeelte van de MID zal het accent met name liggen op de verhuizing en het vullen van de nieuwe organisatie. Verder zal met man en macht inhoud moeten worden gegeven aan de projecten in het kader van PRISMA. Het is van belang dat het personeel participeert in deze projecten, waardoor alle aspecten meegenomen kunnen worden en het eindresultaat een breed draagvlak binnen de organisatie heeft. Wij hopen dan ook dat u positief reageert wanneer u voor deelname in één van de projecten wordt benaderd.

Het werk van het OOO/DC is geenszins afgelopen, wij zullen de komende maanden intensief de implementatie begeleiden en participeren in de PRISMA-projecten.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben over de reorganisatie en/of andere zaken die aandacht van het OOO/DC behoeven, neem dan gerust contact op met één van de leden van het OOO/DC.

De collega's die nog op vakantie gaan wens ik veel plezier en rust toe, zodat u weer voldoende energie en inspiratie heeft om een positieve bijdrage te leveren aan het verbeteren veranderingsproces bij de MID. Want het komende jaar zullen nog bergen werk moeten worden verzet om het gewenste resultaat te krijgen. De afgelopen fase in het reorganisatieproces is slechts de basis voor de feitelijke implementatie. ♦

Spelevaren of werkbezoek?

Een paar
bleekneusjes
Foto's:
Petra van
Melzen

Speciaal toegesneden opleidingsessies

In het kader van het integrale veranderingsprogramma PRISMA vinden veel inspanningen plaats. Vele daarvan zijn vormgegeven als project. De directie heeft er vanaf het begin expliciet voor gekozen projectleiders zoveel mogelijk uit de eigen dienst te rekruteren en "on the job" ervaring te laten opdoen.

De eerste projectleiders zijn nu een tijdje onderweg. Geleidelijk wordt duidelijk dat niet alle projectleiders opleidingen als projectmanager hebben gevolgd. Velen moeten het vak van projectleiderschap in de dienst gaandeweg meester worden, maximaal gebruik makend van hetgeen zij in hun militaire opleiding over het formuleren en bereiken van doelen hadden geleerd. Hierbij blijken enkele problemen bij veel projectleiders terug te komen. Om hen te helpen met die problemen om te gaan, hebben de programmabureaus bij S (Strategische projecten) en bij AVI (Afdeling Verbindingsinrichtingen) enkele speciaal toegesneden opleidingsessies voor de projectleiders verzorgd.

Door Fred Ottenhof (Programmabureau PRISMA) *Bewerking Ron Vorragen*

'T IS HELDER... DIT MOET WORDEN ONTVLOCHTEN...

INTERVISIE

Uiteraard kunnen projectleiders na deze initiële opleidingen altijd terecht bij het programmabureau met vragen over toepassing in de praktijk of om dieper gravende projectmanagementkennis. Door de projectleiders regelmatig samen aan tafel te krijgen, probeert het programmabureau ook een omgeving te creëren, waarin zij samen en van elkaar leren (interview).

Het programmabureau signaleert op dit moment enige knelpunten voor wat betreft het projectleiderschap. De voornaamste problemen van projectleiders worden hieronder weergegeven.

op een rijtje zetten wat er voor het behalen van dat resultaat allemaal moet gebeuren, in welke volgorde, welke faciliteiten daarvoor nodig zijn en welke mensen, wanneer, moeten meewerken.

Dat schrijft hij op in een projectplan. Daar staat dus weergegeven wat hij kan realiseren. En dat kan uiteraard afwijken van de oorspronkelijke vraag van de opdrachtgever. Het wordt bijvoorbeeld duurder, of later, of minder mooi, of dat alles tezamen.

De projectleider en opdrachtgever buigen zich vervolgens samen over die afwijking tussen het gevraagde en het mogelijke. Ze formuleren welke bijstellingen nodig zijn, bijvoorbeeld:

meer medewerking van afdelingen, meer geld, later opleveringstijdstip, etc. Immers: als de projectleider niet kan realiseren wat de opdrachtgever vraagt, heeft eerst de projectleider een probleem en kort daarna natuurlijk ook de

opdrachtgever. Een situatie van volwassen 'onderhandelen' over de opdracht is daarom in ieders belang. Dat onderschrijft ook de directie. Die vraagt zelfs expliciet om dat gedrag.

BEETJE 'PIONIERS-GEDRAG' MAG

Uiteraard zal iedere opdrachtgever daarbij zijn projectleiders wel het vuur na aan de schenen leggen. Het is niet voldoende om te zeggen: "Ik kan het niet". De projectleider moet kunnen uitleggen dat

hij al het mogelijke heeft gedaan om het dan maar

'Militair bevel dat onder levensbedreigende omstandigheden onverwijld moet worden uitgevoerd'

ONDERHANDELEN

De projectleiders hebben het gevoel dat zij voor het uitvoeren van een project een opdracht hebben gekregen. Die vervolgens tegen elke prijs, onder alle omstandigheden en zonder weerwoord moet worden uitgevoerd. Als ware een militair bevel dat onder levensbedreigende omstandigheden onverwijld moet worden uitgevoerd.

De directie van de MID wil veeleer een andere invulling zien: Als een projectleider de vraag krijgt

EEN BEETJE 'PIONIERS-GEDRAG' MAG, ... MAAR SOMMIGEN OVERDRIJVEN.

voor projectleiders

op een andere manier te regelen. Hij is immers gevraagd projectleider te spelen en daar mag best een beetje 'pioniers-gedrag' of 'ondernemers-gedrag' in. Het programmabureau ondersteunt de projectleiders hierin verder door hen te trainen en te coachen bij het uitschrijven van de details van hun projecten.

"MINDER PRODUCTIE MAG, MAAR..."

De spanning tussen capaciteit van medewerkers voor productiewerk en voor projectenwerk. Deze spanning is in iedere productie-organisatie aanwezig, en dus ook in de MID. Een projectleider heeft hier uiteraard mee te maken wanneer hij zijn projectplan opstelt. Als de lijnmanager bij wie hij (of zij) medewerkers claimt, stelt dat die niet vrijgemaakt kunnen worden, houdt het voor hem ook op. Dat is ook het geval als medewerking aanvankelijk wel was toegezegd, maar als dat later niet wordt waargemaakt.

"Ja, sorry, maar andere zaken bleken toch belangrijker..."

Gesuggereerd is zelfs lijnmanagers de projectinspanningen van die medewerkers niet laten meewegen in hun jaarlijkse beoordelingen. De oplossing hiervan is dat iedereen in de dienst (opdrachtgevers, lijnmanagement en projectleiders) uitgaan van één en dezelfde overall planning in de dienst. Daarin zitten ambities inzake nieuwe ontwikkelingen (zoals vorige maand beschreven in het artikel van Fred Mangelaars) en ambities inzake productie.

Vanaf de zomer, als de grootste druk rond Verhuizing en Reorganisatie achter de rug is, zal de directie meer gaan sturen aan die productie-ambities. Daarbij zal steeds het motto gelden dat onze directeur generaal-majoor Van Reijn laatst al eens formuleerde: "Soms dwingen de omstandigheden tot minder productie, bijvoorbeeld het verzamelen van archieven voor de commissie Bakker. Dat

kan, zeker als dat tijdelijk is. Maar wel met behoud van kwaliteit, en na deugdelijke communicatie naar de opdrachtgevers."

Het niet geleverd krijgen van medewerkers is dus niet het probleem van de projectleider, maar van de dienst. En beoordelingen gaan, volgens staand Defensiebeleid, uiteraard over regulier productiewerk en over projectenwerk. Lijnmanagers die dat niet doen, zitten dus juist fout. En zijn daarop aanspreekbaar.

Een bijzonder probleem in deze klasse is wanneer er ineens een "spoedklus" verschijnt. "Kan die Hercules veilig naar Mozambique vliegen, naar dat overstromingsgebied?". Terwijl de MID-opdrachtgevers in de Informatie- en Veiligheids-behoefte van Defensie (IVD) net hadden aangegeven dat de MID zich niet intensief met Centraal Afrika moest bezighouden. De directie geeft aan dat ook in zulke situaties de dialoog met opdrachtgevers goed moet verlopen. "Komt dit er ineens bij? Goed, maar dan wordt dat even wat minder". In alle gevallen moet zorgvuldig worden afgewogen hoe de prioriteit wordt gelegd tussen het primaire productieproces en het projectmatige ontwikkelingswerk.

OVERLEVEN

Deze problemen zijn overigens niet nieuw. In een uiterst leesbaar boekje, "Hoe overleef ik een project? (tien valkuilen in een project en hoe ze ontweken kunnen worden)", geeft auteur Tumusheit al een aantal uiterst praktische raadgevingen. PRISMA stelt iedere projectleider een exemplaar van dat boekje ter beschikking. Uiteraard bereiken PRISMA ook verzoeken van projectleiders om de wijze lessen niet alleen aan hen te verstrekken, maar ook aan de lijnmanagers. Ook daaraan zal de komende tijd gevolg worden gegeven. Misschien krijgen alle afdelingshoofden dat boekje ook wel...♦

'Effe de ICT verhuizen naar de Frederikkazerne (2)

In het mei-nummer van INGELICHT stond een beschrijving van het ICT-verhuisproject, inclusief een korte stand van zaken op dat moment. Ondertussen zijn we al weer twee maanden verder en is het project in volle gang. Een goed moment dus om te kijken waar we staan en hoe we samen verder gaan de komende maanden.

Door Roland Hermsen

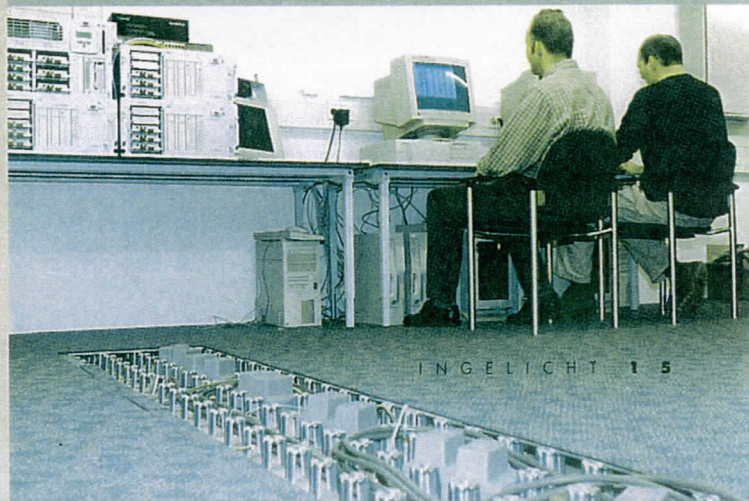
WAAR STAAN WE OP DIT MOMENT?

Op de foto's is te zien dat we onze intrek hebben genomen in de nieuwe serverruimte op de 7e etage, hoewel er links en rechts nog wel wordt gesleuteld aan de laatste puntjes op het gebied van koeling en stroomvoorziening. De eerste servers zijn naar binnen gebracht en worden nu ingericht voor de nieuwe DONAR kantoorautomatiseringomgeving.

De diverse aanvragen voor het verplaatsen en aanvragen van datalijnen en de nieuwe netwerk infrastructuurcomponenten zijn op dit moment uitgezet bij de leveranciers. Rond het einde van de maand juni zijn de infrastructuurcomponenten geleverd en geïnstalleerd door DTO.

Om te komen tot de nieuwe DONAR kantoorautomatiseringomgeving is het de komende periode passen en meten met de bestaande hardware. De eerste servers zijn verwijderd uit de bestaande DONAR omgevingen, dit heeft er per locatie toe geleid dat het netwerk aan het eind van de dag kortstondig niet beschikbaar was. Daarnaast zijn hierdoor wat kleine tijdelijke schoonheidsfoutjes ontstaan, zoals bijvoorbeeld een dubbele Office-werkbalk en een extra 'icon' op het werkblad van de werkstations op de KL-locatie.

Voor het verplaatsen/verhuizen van de overige servers is een draaiboek opgesteld dat momenteel wordt besproken met diverse leveranciers.

AANPAK TIJDENS VERHUIZING

Voor het daadwerkelijke verhuizen is een vaste aanpak afgesproken, alleen voor de verhuizing van de 'MIDCEL' naar de 'CIU' (Current Intelligence Unit) is een afwijkende aanpak van kracht.

De algemene aanpak voor de betreffende weken ziet er als volgt uit:

- Ruim voor de verhuisdatum wordt de nieuwe directorystructuur aangeboden op de oude server. De directory indeling is gebaseerd op het organigram van de nieuwe MID organisatie. De diepere invulling van de structuur wordt per afdeling besproken.
- Per afdeling krijgt een beperkt aantal medewerkers (wie dat zijn wordt bepaald door de afdelingsvertegenwoordigers) de mogelijkheid om de gegevens naar de nieuwe omgeving te verplaatsen. (Let op kopiëren kan niet i.v.m. beschikbare diskruimte op de servers.)
- Er wordt vervolgens verder gewerkt in de nieuwe directory structuur. Hiertoe zal door de contactpersonen naar alle gebruikers gecommuniceerd worden waar welke gegevens terechtgekomen zijn. De gebruikers zullen zoveel mogelijk dezelfde rechten krijgen als op de oude bestanden
- In de week van de daadwerkelijke verhuizing van de afdeling kan tot woensdagmiddag 16:00 normaal worden gewerkt.
- Woensdag vanaf 16:00 wordt de laatste 'backup' gemaakt en wordt er gestart met het overzetten van de gegevens door middel van tapes.
- Donderdagmorgen worden de werkstations losgekoppeld en klaar gemaakt voor transport. Tevens worden de servers uitgebouwd en transport klaar gemaakt.
- Vanaf donderdagmiddag worden de servers en werkstations opnieuw geïnstalleerd en geplaatst op de nieuwe werkplekken.

- Maandagochtend werkstations staan weer tot de beschikking van de medewerkers, inclusief de toegang tot de persoonlijke gegevens en de voor hen bestemde afdelingsgegevens in de nieuwe situatie. Sommige werkstations zullen al voor de daadwerkelijke verhuizing gereed staan op de nieuwe werkplek. Dit zijn werkstations die uit een tijdelijke voorraad tot onze

beschikking staan en gebruikt worden om de werklast van de beheerorganisatie beter te spreiden over de gehele week. Dit houdt tevens in dat het niet vanzelfsprekend is dat uw huidige pc ook uw nieuwe pc is. Sowieso wordt de harddisk op elke pc volledig gewist. ♦

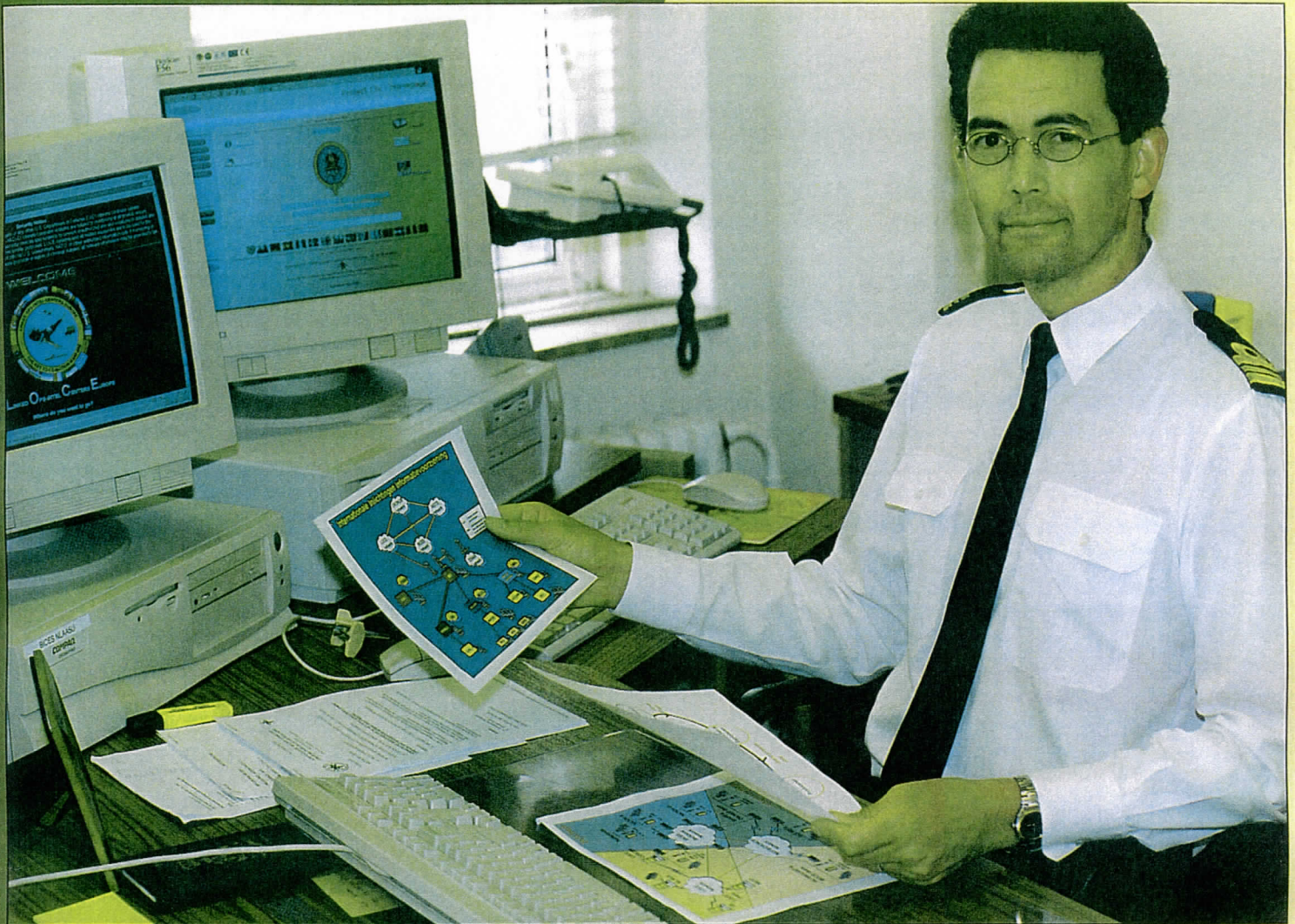
DE PLANNING

Hieronder staan op hoofdlijnen de bepaalde verhuisdata van de bureaus en afdelingen.

LET WEL, dit zijn de streefdata maar onvoorziene omstandigheden kunnen deze planning verstoren.

WIE	WANNEER	WAARHEEN	WIE	WANNEER	WAARHEEN
Afdeling IM, systeembeheer	Week 25	32/7e etage	PDMID/B, Secretariaat	Week 33	32/5e etage
Afdeling A&R, CIU	Week 27	32/7e etage	Afdeling Strategische Projecten	Week 33	32/5e etage
Bureau Communicatie	Week 29	32/7e etage	Afdeling Juridische Zaken	Week 33	32/5e etage
Bureau Algemene Ondersteuning	Week 29	32/7e etage	Afdeling IM, Hoofd + overig medewerkers	Week 33	32/5e etage
Bureau DIV	Week 29	32/7e etage	Afdeling Planning & Fin. Beheer	Week 33	32/5e etage
Afdeling A&R, BMTP (vanuit de amid's)	Week 33	32/6e etage	Afdeling Personeel & Organisatie	Week 33	32/5e etage
Afdeling A&R, staf	Week 33	32/8e etage	Stafafdeling Productie	Week 33	32/6e etage
DMID, Secretariaat, Kabinet	Week 33	32/5e etage	Afdeling A&R, Regio 1,2 &3	Week 33	32/8e etage
PDMID/B, Secretariaat	Week 33	32/5e etage	Media centrum	Nvt	35/3e etage

Wat houdt het project Internationale Inlichtingen Informatievoorziening (I³V) in?

Projectvoortrekker LTZ1 Glenn de Weijer aan het woord over het project I³V

In de komende jaren zal de inlichtingenprocesgang voortdurend en ingrijpend wijzigen. Analisten en stafmedewerkers kunnen straks op hun werkplek 'alle' relevante beschikbare internationale inlichtingen informatie lezen en gebruiken. Ook MID producten worden internationaal beschikbaar gesteld. Zowel de verwerking als de distributie van inlichtingen informatie gaat in de komende jaren van karakter veranderen. De noodzakelijke faciliteiten hiervoor zijn werkstations, netwerken en ontsluitingsmethodieken voor 'content' (inhoud/gegevens). Dit gebeurt in het project I³V.

Door Glenn de Weijer

De doelstelling van het project I³V is het faciliteren van tijdige en efficiënte ontsluiting van webgeoriënteerde NAVO inlichtingen informatie op bestaande NAVO operationele- en inlichtingen netwerken (LOCE, BICES, CRO-NOS en NIDTS) voor analisten en stafmedewerkers van de MID. Het project omvat tevens het

Wat is I³V?

I³V is het totaal aan beschikbare inlichtingen informatie en -functionaliteiten binnen 'NATO Four Domains' en alle daarbij gebruikte ICT plus de ontsluitingsmethodieken en -applicaties.

Wat betekent webgeoriënteerd?

Webgeoriënteerd betekent het naadloos kunnen ontsluiten van informatie en het naadloos kunnen verrichten van functionele handelingen via Internet Protocol (IP) netwerken.

de implementatie van de beleidsvisie Operationele Informatievoorziening Defensie (OIDEF).

Het project I'V is op 5 april 2000 van start gegaan en wordt geleid door LTZ.I Glenn de Weijer. Hij vertegenwoordigt tevens als waarnemend Hoofd Bureau Militaire Aangelegenheden de MID in de interkrijgsmachtelijke werkgroep OIDEF en internationale overlegverbanden van BICES en LOCE. De projectorganisatie staat beschreven op de I'V homepage.

DRIE FASEN

Het project is opgesplitst in drie fasen. Fase 1 (beleidsfase) is inmiddels afgerond met een beleidsvisie I'V. Fase 2 (definitiefase) wordt momenteel uitgevoerd met een inventarisatie van alle beschikbare internationale inlichtingen informatie en een 'pilot' om deze informatie bruikbaar te maken op de werkplek van de analist. Tevens wordt een definitief plan van aanpak vastgesteld voor de realisatie van Informatie & Communicatie Technologie (ICT) middelen. In fase 3 (realisatiefase) worden de noodzakelijke ICT-middelen gerealiseerd op basis van overeenstemming over de inbedding van I'V binnen de werkprocessen van MID.

I'V HOMEPAGE EN DE NIEUWE MANIER VAN WERKEN

In het kader van de 'pilot' wordt een I'V homepage opgebouwd door adjudant Fred Nouwens. Een geselecteerd aantal analisten en stafmedewerkers gaat de I'V homepage in de komende maanden in de praktijk uitproberen. Het is reeds mogelijk om de ontwikkelingen van het project I'V op de homepage te volgen.

Tevens kunnen alle vergaderverslagen van de werkgroep OIDEF en overlegverbanden van LOCE en BICES, inclusief Powerpoint presentaties, op de homepage worden bekeken.

Het beschikbaar stellen van informatie op een homepage is een onderdeel van de nieuwe manier van werken, welke zich maatschappelijk en internationaal manifesteert via Internet en ook binnen NAVO steeds vastere vormen krijgt

realiseren van een webgeoriënteerde ontsluitingsmogelijkheid van afgeronde inlichtingenproducten van de MID voor nationale en NAVO operationele gebruikers via het BICES backbone netwerk en bestaande nationale

Command & Control informatiesystemen.

Hiermee wordt geanticipeerd op

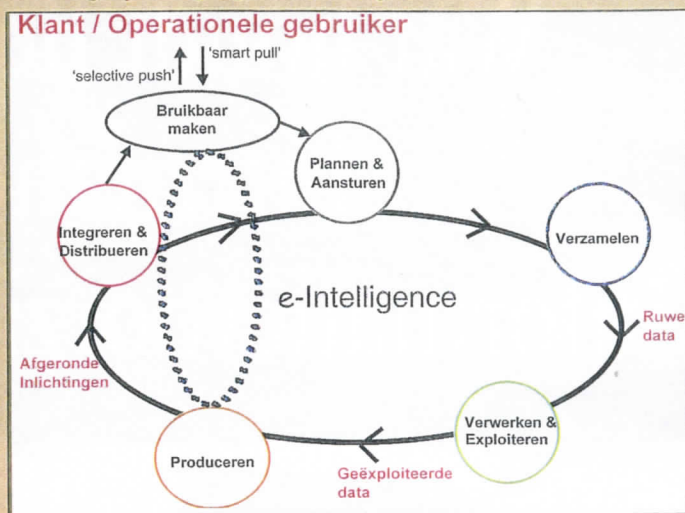
Beleidsvisie Operationele Informatievoorziening Defensie:

"Geautoriseerde operationele gebruikers dienen vanaf hun werkplek, waar ook ter wereld, mobiel of statisch, te allen tijde toegang te hebben tot juiste, volledige en actuele informatie, verkregen op veilige wijze, gepresenteerd in de vorm welke het beste is toegesneden op de te ondernemen activiteiten in een Maritieme, Land, Lucht, Joint of Combined, of civiele omgeving."

I'V homepage

I.v.m. de beperkte bandbreedte op het DONAR WAN mag de homepage alleen worden geopend op een DONAR werkstation binnen het Ministerie van Defensie (i.c. het E-gebouw en de MIDcel). Wanneer alle servers zijn verhuisd naar gebouw 32 mogen alle geautoriseerde medewerkers in gebouw 32 de I'V homepage openen.

Inlichtingenprocesgang met e-intelligence

via 'NATO Four Domains' (zie kader).

Op het Internet worden steeds meer functionele toepassingen geïntroduceerd onder de noemer e-Commerce; binnen 'NATO Four Domains' wordt in dit verband gesproken over e-Intelligence (zie kader). De essentie is dat meer nadruk wordt gelegd op het bruikbaar maken van beschikbare (inlichtingen)

Wat is e-Intelligence?

- De papierloze uitwisseling van internationale inlichtingen informatie, gebruikmakend van NAVO- en nationale netwerk-infrastructuren, browsers, functionele applicaties, Electronic Data Interchange (EDI), e-mail, nieuwsgroepen, webservers, zoekmachines, netvergadering en/of andere netwerkgeoriënteerde samenwerkingsmethodieken.
- De overkoepelende strategie, waarmee 'NATO Intelligence' en nationale militaire inlichtingendiensten de manier veranderen waarop klanten gewenste inlichtingenproducten kunnen opvragen en gebruiken.

informatie voor gebruikers op basis van het 'selective push, smart pull' concept.

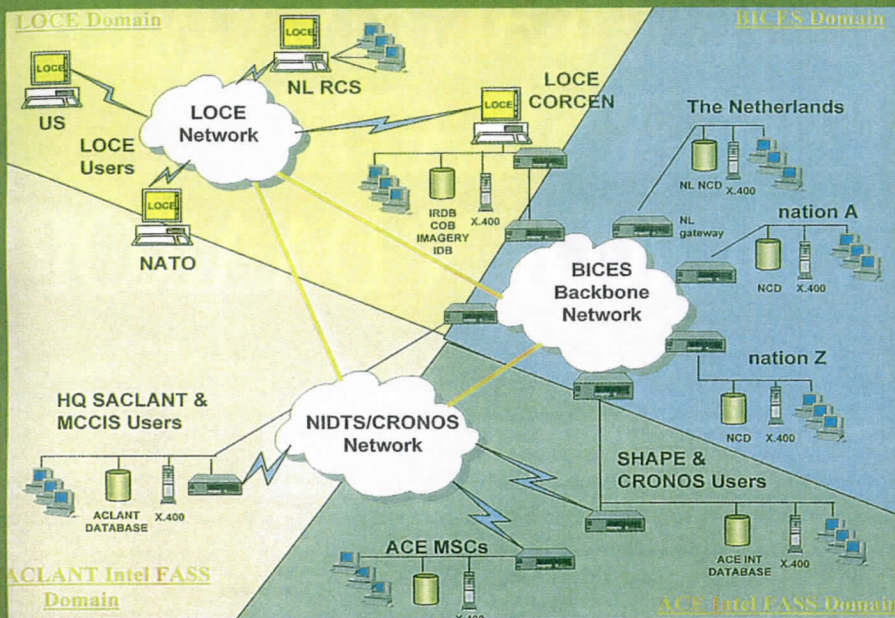
In de nieuwe manier van werken is het niet meer van belang of je een aansluiting hebt op een bepaald netwerk of informatiesysteem, maar wel of je toegang hebt tot de (inlichtingen) informatie vanaf de eigen werkplek. De tendens is om nationale militaire datacommunicatie-netwerken in de komende jaren te koppelen aan bestaande NAVO datacommunicatie infrastructuur, welke geschikt is voor behandeling van

'NATO Secret' gerubriceerde informatie. Zo wordt de mogelijkheid gecreeerd, dat geautoriseerde gebruikers vanaf hun werkplek toegang hebben tot alle gewenste webgeoriënteerde informatie en dat zij tevens kunnen participeren in interactieve functionele applicaties, zoals het NATO Indicator & Warning System (NIWS).

Wat betekent 'NATO Four Domains'?

Dit zijn vier virtuele gebieden waarbinnen NAVO en nationale inlichtingenproducten beschikbaar kunnen worden gesteld op homepages of in databases. De inlichtingenproducten kunnen thematisch of geografisch worden benaderd door geautoriseerde gebruikers met behulp van een webbrowser. Elk domein beschikt over tenminste één zoekmachine. De vier onderliggende datacommunicatienetwerken zijn allen gekoppeld. Tussen de domeinen wordt gecommuniceerd m.b.v. e-mail en nieuwsgroepen.

NATO Four Domains

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ACE	Allied Command Europe
ACLANT	Allied Command Atlantic
BICES	Battlefield Information Collection and Exploitation Systems
COB	Combined Order of Battle
CORCEN	Correlation Center
CRONOS	Crisis Response Operations NATO Open System
FASS	Functional Area Sub System
IDB	Integrated Database
IRDB	Intelligence Reports Database
LOCE	Linked Operations-intelligence Centers Europe
MCCIS	Maritime Command & Control Information System
MSC	Major Subordinate Command
NIDTS	NATO Initial Data Transfer System
RCS	Remote Communication Server

BESCHIKBARE INFORMATIE

Analisten en stafmedewerkers krijgen via de I'V homepage toegang tot 'NATO Agreed Intelligence'. Enkele voorbeelden hiervan zijn: Military Committee Documents, Military Intelligence Publications, Armed Forces Intelligence Documents, NATO Indicator & Warning System en Weapons of Mass Destruction (WMD) database. Tevens worden nationale intelligence summaries, intelligence reports, special studies, country studies, HUMINT-, IMINT- en SIGINT halfproducten op NCD homepages toegankelijk gemaakt.

Alle militaire inlichtingendiensten van NAVO lidstaten hebben inmiddels een National Contribution Data (NCD) homepage binnen 'NATO Four Domains'. De meeste homepages van partnerdiensten worden beheerd door het NATO BICES Agency (NBA), maar er zijn ook al partnerdiensten, die de NCD homepage zelf beheren. NATO agencies en J2-divisies van NAVO hoofdkwartieren hebben ook een homepage binnen 'NATO Four Domains'. Om informatie op de diverse homepages te kunnen lezen en gebruiken, hoeft je niet meer naar een LOCE of BICES werkstation te gaan. De meeste NCD homepages kunnen worden bekeken via de I'V homepage.

NL NCD HOMEPAGE

De MID beschikt ook over een NCD homepage op het BICES netwerk. Regelmatig worden MID producten, die 'releasable to NATO' zijn gemaakt, via elektronische post naar het NATO BICES Agency (NBA) in Brussel verstuurd. NBA plaatst de MID producten op de NL NCD, zodat geautoriseerde gebruikers, waar ook ter wereld, de MID producten kunnen bekijken en eventueel gebruiken. Het beheren van de NL NCD door NBA heeft zijn beperkingen, daarom wordt binnen het project I'V een NCD homepage opgebouwd, die door MID zelf wordt beheerd. Een eigen NCD homepage biedt onbegrensde mogelijkheden met betrekking tot de internationale ontsluiting van MID producten. Ter illustratie wordt verwezen naar de NCD homepages van Duitsland, Noorwegen en Spanje, welke via de I'V homepage toegankelijk zijn.

ONTSLUITINGSMETHODIEKEN

Webgeoriënteerde informatie op de I'V homepage is momenteel alleen toegankelijk door met MS Internet Explorer te "klikken" naar de infor-

matie. Hiervoor is enige bekendheid vereist met de indeling van de I'V homepage. Deze bekendheid kan met een briefing van een half uur worden verkregen.

Eénmaal gevonden informatie kan worden 'gebookmarkt', zodat de gebruiker een volgende keer met één klik bij de gewenste informatie kan komen. In het project I'V wordt ook onderzocht hoe internationale inlichtingen informatie op de I'V homepage toegankelijk kan worden gemaakt via een zoekmachine.

De ultieme doelstelling is om voor elke analist en stafmedewerker met behulp van een slimme zoekmachine een 'personalized' homepage te creëren. Hiermee wordt bereikt dat analisten en stafmedewerkers alleen relevante informatie op het scherm gepresenteerd krijgen en geen kostbare tijd verliezen met het zoeken naar of het opvragen van informatie. Tegelijkertijd is het altijd mogelijk om informatie aan te vragen middels een verzoek bij de infospecialisten van het stafbureau van de Afdeling Analyse & Rapportage (AAR). Zij zullen dan met de beschikbare zoekmachines binnen 'NATO Four Domains' en op het Internet naar de gewenste informatie zoeken.

KRITISCHE SUCCESFACTOREN

Het project I'V heeft kans van slagen, indien de aangeboden webgeoriënteerde faciliteiten worden geaccepteerd door analisten en stafmedewerkers. Dit is echter sterk afhankelijk van het bestaan van draagvlak, de snelheid van de lijnverbindingen, de gebruikersvriendelijkheid van ontsluitingsmethodieken en de kwaliteit van de geboden 'content'.

Het creëren van draagvlak, snelheid en gebruikersvriendelijkheid wordt aangepakt binnen het project I'V. Kwaliteit is en blijft afhankelijk van de algemene bereidheid van analisten en stafmedewerkers om inlichtingen te 'sharen'. Dit geldt voor elke NAVO lidstaat.

Hoe meer analisten en stafmedewerkers van militaire inlichtingendiensten 'on-line' komen binnen 'NATO Four Domains', hoe groter de bereidheid wordt om te 'sharen'. Hierdoor zal de kwaliteit van de 'content' binnen 'NATO Four Domains' verder kunnen toenemen. Dit is in het belang van de militaire inlichtingendiensten van de NAVO en de 'NATO Intelligence community'. ♦

VEEL GESTELDE VRAGEN OVER DE REORGANISATIE EN DE ANTWOORDEN DAAROP

Naar aanleiding van de brieven die aan de medewerkers MID zijn uitgereikt, is door een aantal medewerkers bij het bureau Personeelszaken een aantal vragen gesteld. De antwoorden zijn echter niet alleen interessant voor de steller van de vragen. Vandaar dat er in dit nummer van INGELICHT integraal aandacht aan wordt besteed. De antwoorden zijn verwerkt in onderstaande onderdeeljes. Per onderwerp is aangegeven of het antwoord betrekking heeft op burgerpersoneel (b), militair personeel (m) of beide (b/m).

Overtolligheid en nieuwe functies (b)

Vacante nieuwe functies moeten zo mogelijk bezet worden door een met ontslag bedreigde ambtenaar (bijvoorbeeld vanwege overtolligheid of vanwege opheffing). Deze groep van ambtenaren geniet een voorkeur bij het vullen van deze vacatures.

Het criterium voor de plaatsing van een ontslagbedreigde is de geschiktheid van de ambtenaar voor de functie en de passendheid van de nieuwe functie voor de ambtenaar. De aard van de ontslagbedreiging is niet relevant voor een plaatsing.

Met de geschiktheid voor de functie wordt bedoeld dat de ambtenaar de functie volledig en op voldoende wijze kan vervullen, één en ander gerelateerd aan de functie-inhoud en functie-eisen.

Met passendheid van de functie wordt bedoeld dat de functie passend is voor de ambtenaar in het licht van salaris, opleiding, werkomstandigheden, persoonlijke en sociale omstandigheden.

Salaris zal bij herplaatsing op een functie met daaraan verbonden een lagere schaal dan de voor hem/haar geldende schaal geen belemmering zijn, omdat de regelgeving een schaalgarantie geeft.

Indien de ambtenaar zijn belangstelling uit voor een functie waaraan een hogere salarisschaal is verbonden, heeft de ambtenaar in beginsel geen voorkeurspositie en volgt er een reguliere selectieprocedure.

Indien de ambtenaar door om-, her-, of bijscholing binnen redelijke tijd en voor redelijke kosten geschikt gemaakt kan worden, moet de ambtenaar ook op deze nieuwe functie worden geplaatst.

Ook kan herplaatsing op een tijdelijke functie passend zijn. De tijdelijke aard laat de aanstellingsvorm onverlet. Nadat de tijdelijke functie eindigt en er zich op dat

moment geen andere passende werkzaamheden voordoen, kan er alsnog reorganisatie-ontslag worden verleend onder teruggrijpen naar de eerdere ontslaggrond.

Sollicitatie? (b)

Het is nadrukkelijk zo dat het bevoegd gezag, in deze de plv. Directeur Bedrijfsvoering, de met ontslag bedreigde ambtenaar ambtshalve in beschouwing moet nemen voor een nieuwe vacante functie en wel op grond van artikel 116 lid 2 BARD (Burgerlijk Ambtenaren Reglement Defensie).

Het resultaat is maatwerk

Er is dus geen sprake van een sollicitatie door de ambtenaar, noch is de animo van de ambtenaar voor de nieuwe functie bepalend. Zo mogelijk wordt er terdege rekening gehouden met de belangstelling van de betrokken ambtenaar. Het resultaat is maatwerk en moet goed worden onderbouwd.

Met het voornemen tot het in beschouwing nemen van een ambtenaar voor een genoemde vacante nieuwe functie meldt het bevoegd gezag dat hij van mening is dat de betreffende functie als passend voor de ambtenaar wordt aangemerkt. Tegen de passendheid van deze functie kan betrokkene zijn bedenkingen kenbaar maken. Aan de hand van de aangedragen bedenkingen kan het bevoegd gezag aanbeveling zien zijn voor-

nemen in te trekken of dit te handhaven. Nadat het besluit tot plaatsing is genomen is het aantekenen van bezwaar mogelijk.

Een voortdurende weigering van passende werkzaamheden zal in het uiterste geval ook tot reorganisatie-ontslag kunnen leiden zonder het recht op aanspraak op een wachtgelduitkering.

De 'bereidheid' van de dienstleiding om een met ontslag bedreigde ambtenaar op te nemen in de organisatie staat los van de bevoegdheid om een dergelijke ambtenaar te herplaatsen. Het is wel zo dat plaatsing van een ontslagbedreigde ambtenaar tegen zijn wil en tegen de wil van de ontvangende dienstleiding zelden een kans van slagen heeft.

Het kan zich voordoen dat niet alle nieuwe functies kunnen worden bezet door ontslagbedreigde ambtenaren, bijvoorbeeld omdat uit deze groep geen ambtenaar zich voor de functie kwalificeert. In deze situatie is het mogelijk een reeds geplaatste ambtenaar (1 op 1-situatie), die geschikt is voor een nieuwe functie, van de

Bij de vuurwerkcramp van Enschede werden twee personeelsleden van het Operationeel Verbindingsinlichtingen Centrum (OVIC) ernstig gedupeerd. Gelukkig betrof het bij beiden geen persoonlijk letsel. De twee gedupeerden, SMI E.J.T. Schulten en de heer M.J.T. Wessels zijn echter getroffen door grote materiële schade.

Daarom is binnen OVIC een inzamelingsactie opgestart. Binnen zeer korte tijd is onder het personeel een groot bedrag ingezameld. Ook heeft een deel van het

eerder toegewezen functie te verplaatsen naar een vacante nieuwe functie om aldus een functie vrij te maken voor een nog steeds met ontslagbedreigde ambtenaar. Daarom is het van belang dat naast de ontslagbedreigden ook de reeds geplaatste ambtenaren een belangstellingsregistratie-formulier invullen.

Geen herplaatsingsmogelijkheden (b)

Indien als gevolg van een reorganisatie een ambtenaar overtoollig wordt en dus met ontslag bedreigd, dan kan deze ambtenaar, in afwachting van de herplaatsingsprocedure of het ontslag, worden verplicht tijdelijk andere werkzaamheden te verrichten. Dit met toepassing van artikel 78 van het BARD. In verband met de tijdelijkheid kan hiertegen geen bezwaar worden gemaakt. Het moeten echter wel werkzaamheden zijn die redelijkerwijs kunnen worden opgedragen.

Bezwaar tegen de waardering (b)

In de thans verzonden brieven is alleen voor de zogenoemde 1 op 1-situatie aangegeven dat de ambtenaar zijn/haar bedenkingen kenbaar kan maken tegen de voorgenomen waardering van de functie waarop hij/zij wordt geplaatst. Bij de groep met ontslagbedreigde ambtenaren speelt dit pas op het moment dat het voor-

nemen tot herplaatsing op een nieuwe vacante functie wordt kenbaar gemaakt. Na overweging van de bedenkingen, voorzover ingediend, stelt de directeur MID de waardering vast. Hiertegen kan bezwaar worden aangetekend. In dit traject moet advies gevraagd worden bij de Commissie van Advies Bezwaren Functiewaardering. Bevoegd gezag beslist naar aanleiding van dit advies. Beroep is daarna mogelijk bij de bestuursrechter.

Voor de volledigheid wordt gemeld dat het voor militair personeel niet mogelijk is zijn bedenkingen kenbaar te maken tegen de voorgenomen waardering van de functie.

Vacante functies (b/m)

Op het DONAR is bij het uitkomen van dit nummer

inmiddels een overzicht gepubliceerd van vacatures (MID, minus AVI). Voorts zijn alle functiebeschrijvingen (MID, minus AVI) op een gemeenschappelijke 'directory' beschikbaar gekomen. Op de vacaturelijst staan de documentnummers, waaronder de functiebeschrijving staat opgeslagen, vermeld.

Burgers op militaire-functies en vice versa (b/m)

Het Sociaal Beleidskader Defensie biedt de mogelijkheid om burgers tijdelijk op militaire functies te plaatsen en andersom. Steeds zal worden bezien of dit passend is en vanzelfsprekend in overleg met de functietoewijzer van het betreffende krijgsmachtdeel. Voor de plaatsingsduur zullen voor iedere situatie afzonderlijk afspraken worden gemaakt, maar deze is maximaal drie jaar. Zie ook de opmerking over het toewijzen van

VOURWERKRAMP ENSCHEDE

OVIC start inzamelingsactie voor gedupeerde MID'ers

personeel de gelden die voor hen beschikbaar waren, de zogenoemde 'saamhorigheidsgelden', ter beschikking gesteld. Verder is door een aantal personeelsleden een bedrag gestort op giro 777 voor de nationale inzamelingsactie ten behoeve van de slachtoffers van de vuurwerkramp in Enschede. Gezien het zeer grote verschil in geleden materiele schade heeft de familie Schulten het voor hen bestem-

de deel van het ingezamelde geld volledig afgestaan aan de familie Wessels. Op 19 mei 2000 heeft Hoofd OVIC, luitenant-kolonel H.K. Overink, namens het personeel het gehele ingezamelde bedrag aan een zeer emotionele en dankbare heer Wessels overhandigd. Tevens is aan zijn echtgenote een bloemenbon overhandigd en ontvingen zijn kinderen een speelgoed-cadeaubon. ♦

Impressie van de vuurwerkramp in Enschede, waarbij ook twee MID-collega's ernstig werden gedupeerd
Foto: Richard Frigge
KMAR

Tijdelijke functies als passend in het eerste onderdeel.

Militaire rangen versus burger schalen (b/m)

Voor burgerfuncties leidt de score in het FUWASYS tot een indeling in een hoofd- en niveaugroep en bijbehorende salarisschaal. Voor militaire functies leidt de functiewaardering tot een puntentotaal. Dit puntentotaal leidt tot het toekennen van een rang. Voor zover het puntentotaal in een 'rangbracket' valt is er een keuzemogelijkheid met betrekking tot de rang. De keuze kan onder andere afhankelijk zijn van de functieomgeving, functie-inhoud en bestandsoverwegingen. Voor de KM-functies leidt het puntentotaal tot een afwijkende rangsindeling ten opzichte van KL- en KLU-functies.

Als alternatieve vulling aan de orde is zal per functie bezien moeten worden tot welke indeling in de andere categorie dit leidt, omdat niet eenduidig te stellen is dat bij een bepaalde militaire rang een bepaalde burgerschaal behoort. Binnen het bureau Personeelszaken is de expertise voorhanden deze conversie te verrichten. De bevoegdheden liggen bij de formatiedeskundige van PZCO (Personeelszaken Centrale Organisatie), de heer H.P.M. van Eijck.

Belangstellingsregistratieformulieren (BRF) (b/m)

Het invullen van een BRF garandeert een met ontslag bedreigde ambtenaar niet dat dit leidt tot een plaatsing op de functie waarvoor de betrokkene zijn/haar belangstelling heeft geuit. Hierbij spelen de criteria, zoals hiervoor beschreven, een rol.

Het is de bedoeling dat het BRF vóór 1 augustus 2000 wordt ingezonden. Alle inspanningen zullen er echter op gericht zijn om de organisatie op de kortst mogelijke termijn te vullen.

Nog meer vragen?

Schroom niet om bureau Personeelszaken te bellen, te schrijven of te mailen. ♦

Nee. Zoveel moeite hoeft het niet te kosten. Voor vragen op P&O-gebied bellen met uw eigen aanspreekpunt

Bij en na het uitreiken van de brieven is gebleken dat in een aantal brieven en functiebeschrijvingen onjuistheden of onduidelijkheden voorkomen. De komende tijd zullen deze worden gecorrigeerd. De tot dusver uitgereikte brieven moeten worden beschouwd als een voornemen om tot (her)plaatsing over te gaan. Zodra het reorganisatieplan MID definitief is vastgesteld en nadat eventuele bedenkingen van betrokken medewerkers zijn behandeld ontvangt iedere MID'er opnieuw een brief waarin zijn of haar positie definitief is vastgelegd. Bij deze brief zal dan tevens een (zo nodig gecorrigeerd) functiebeschrijving worden gevoegd. ♦

'Ik ben dol op alles wat met mijn Hindoestaanse achtergrond te maken heeft'

Shiela is geboren in Suriname en kwam 25 jaar geleden naar Nederland om te studeren. Net voordat Suriname onafhankelijk werd in 1975. Sindsdien woont ze in Nederland, vertelt ze. Shiela is in mei 1982 volgens Hindoestaanse tradities gehuwd met Jay Ramasray en heeft een zoon van zestien, Prewesh. "In onze cultuur is het namelijk verplicht om Hindoestaans te trouwen." Begin juni van dit jaar zijn ze voor de Nederlandse wet getrouwd. "We hebben het in besloten kring gevierd", laat ze weten. "Vraag me nu echter niet naar mijn leeftijd, want die is niet belangrijk hoor", voegt ze er schielijk aan toe.

Door Ron Voragen

"In Nederland heb ik verschillende schoolopleidingen gedaan, zoals de Mavo en de Meao", zegt ze trots. "Daarnaast heb ik cursussen gevolgd die betrekking hadden op mijn werkzaamheden,

zoals PD (Praktijk Diploma Boekhouden), Kantoorpraktijk (Salaris- en debiteuren administratie), Begrotings- en Crediteurenadministratie, Microsoft Word, Excel, en VOFMA (Vakopleiding Financieel Middelbare Ambtenaren). In 1981 ben ik gaan werken bij de Discount Bank & Trust Company (Swiss Bank Genève) in Amsterdam. Daar heb ik ruim 12 jaar gewerkt als 1e Boekhoudkundig Medewerkster bij de afdeling Financieel Beheer. Sinds 1 maart 1995 ben ik werkzaam bij het Ministerie van Defensie. Hier ben ik verder doorgegroeid. Zo heb ik bij verschillende afdelingen gewerkt en diverse taken vervuld. Bij Defensie zijn veel collega's ook echte vrienden geworden en dat vind ik erg fijn. Ik ben denk ik wel een type die erg collegiaal is ingesteld. Ik vind een goede werksfeer nu eenmaal bijzonder prettig." Je ziet dat ze geniet van haar werk en haar vele collega's. Dat Shiela erg ambitieus en leergierig is blijkt wel uit

INGELICHT presenteert in deze uitgave de nieuwe Rubriek: Focus op. In deze rubriek worden MID-medewerkers centraal gesteld die naast hun werk bij de MID één of meerdere bijzondere hobby's hebben. De eerste collega die de redactie centraal wil stellen is: Shiela Roepan, werkzaam bij afdeling Bedrijfsvoering bureau Plannen en Financieel Beheer. Naast haar drukke werk als budgethoudster acteert en danst zij volgens aloude Indiase tradities.

haar uitgebreide curriculum vitae. Sinds maart 1995 tot juni 1996 was ze als medewerker Boekhoudster werkzaam bij het Bureau Betaalmeester (Back-Office). Meteen daarna ging ze aan de slag als Budgetbeheerder bij de Directie Control bij de Landmachtstaf. Vanaf 1 juli 1998 tot heden is ze bij de MID werkzaam als medewerker financiën Sectie Plannen en Financieel Beheer bij de Hoofdafdeling Bedrijfsvoering. "Het is een leuke club", zegt ze lachend. "Ik werk dan ook met zeer veel plezier samen met mijn collega's Rob Meeng, Max de Jong en Rins Beelen. Stralend: "Ik heb het hier dus geweldig naar mijn zin."

Enthousiast vertelt ze over haar huidige werkzaamheden als medewerker Financiën. "Kort gezegd voer ik de gehele financiële administratie in GVKKA (Geïntegreerde Verplichtingen-, Kas-, Kosten-Administratie). Dat houdt onder andere in dat ik verifieer of behoeftstellingen in de begroting zijn opgenomen, ook geef ik aan of voldoende budget aanwezig is. Ik zorg voor reserveringen in de begrotingsadministratie, ik stel het voorgeschreven dossier samen en leg de verplichtingen vast in de begrotingsadministratie.

Een andere taak die ik uitvoer is het zorgdragen voor het betaalbaar stellen van facturen. Dat betekent dat ik vele contacten onderhoud met leveranciers, behoeftesteller, verwervers en functionarissen van de afdeling FEBCO (Financieel Economisch Beheer Centrale Organisatie). Op termijn is het de bedoeling dat ik me bezig ga houden met de personele begroting. Dat zal gaan gebeuren per 1 januari 2001.

TONEEL, KLASSIEKE INDIASE DANS EN FOTOMODEL

"Naast het werk bij MID heb ik een heleboel hobby's, vertelt Shiela. "Zo speel ik al jaren met veel plezier toneel. Van kinds af aan droom ik er al van om actrice te worden. Dat is uiteindelijk dus niet mijn werk geworden, maar ik heb gelukkig naast mijn drukke baan bij de MID en het volgen van cursussen toch voldoende vrije tijd om deze hobby te beoefenen. De foto op de voorpagina is gemaakt voor de aankondiging van het toneelstuk "Krishna". Volgens ons geloof is Krishna de machtigste God van

de Hindoes.

Indiase toneelstukken opvoeren doe ik graag, omdat dit met mijn cultuur te maken heeft. Ook kan ik hierdoor de taal goed leren en beheersen. Omdat mijn voorouders van Indiase afkomst waren voel ik me zo aangetrokken tot dit land en zijn rijke cultuur. In de toekomst

zou ik dan ook graag in India willen wonen. Wat voor mij ook belangrijk is om deze hobby te beoefenen, is de klederdracht van India. Ik vind het zo mooi en sierlijk. Wat ik aan heb op de foto heet 'Ghangra' en bestaat in grote lijnen alleen uit een rok, bloes en een sjaal.

Behalve de 'Ghangra' zijn er nog andere klederdrachten, zoals bijvoorbeeld de Sarie. Die bestaat uit een korte bloes en stof dat gewikkeld is om je lichaam (zie foto). Ook kennen we de Salwaar. Deze bestaat uit een lange bloes, een sjaal en een broek. Dit alles wordt gedragen met sieraden.

Deze kledingstukken worden in Nederland veel op feesten gedragen. In India is het dagelijkse kleding. Het wordt bijvoorbeeld gedragen als de mensen naar de tempel gaan. In de tempel ben je overigens verplicht dit soort kledingstukken te dragen, omdat hierdoor het lichaam goed wordt bedekt. De sjaal wordt gebruikt als hoofddoek."

Maar het opvoeren van toneelstukken in klederdracht is nog niet alles. Glimlachend en vol trots verhaalt ze over haar andere grote liefde: de klassieke Indiase dans, de "Bharat Natyam" de dans van de god SHIVA, ook wel genoemd de Tempeldans. Het is één van de oudste klassieke dansvormen van India, die wordt gebruikt in combinatie met spiritueel artistieke expressie (het handgebaar, de beweging en de gezichtsuitdrukking), legt Shiela uit.

"Om de verschillende dansen zo goed mogelijk uit te voeren en om goed in figuur te blijven doe ik veel aan lichaamsbeweging. Zo doe ik aan Tae Bo, Aerobic, Joggen en Fitness. Een goede conditie is van belang om de snelle bewegingen te kunnen uitvoeren, vooral de nek-, hand- en voetbeweging. Een ander belangrijk aspect van sporten is natuurlijk ook om gezond, fit en jong te blijven. Als artiest moet je toch een beetje uitstraling hebben!

In 1991 ben ik overigens zes maanden lang fotomodel geweest voor Indiase boeken. Ik werd hiervoor door een kennis benaderd. Hij stelde me voor aan een Indiase dame. Zij vond mij fotogeniek. Het leuk om te horen dat je blijkbaar een bepaalde uitstraling hebt. Mijn foto's hebben in een tweetal boeken over India gestaan. Door tijdgebrek ben ik helaas met deze hobby moeten stoppen. Ik ging in die tijd namelijk studeren, had een kind om voor te zorgen, de huishouding te voeren en een fulltime baan in Amsterdam", zegt ze haast verontschuldigd.

"Als ik nu terugkijk op alles wat ik tot nu toe in mijn vrije tijd heb gedaan, kom ik tot de conclusie dat ik het toneelspelen toch het allerleukst vind. Mijn allergrootste wens is dan ook om een grote actrice te worden in de Indiase filmwereld, ofwel Bollywood", besluit ze met een stralende glimlach.♦